

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segéd-szerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
L. Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpénztári csekkezámia: 25.842,

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-én.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Az aratás körül.

Egyik kezünkben karddal, a másikban kaszával elérkeztünk az aratáshoz. Eljött az idő, melyért egy hosszú esztendőn át imádkozott és verejtékezett a magyar s most itt áll földünk termése, meghajtott fejjel, végeláthatatlan sorokban. A jég nem verte el, az ellenség nem taposta le. A nemzet áhítatos lélekkel fogadja munkája jutalmát: a lágy kenyeret. Jut belőle a haza minden igaz fiának, de míg ropogós cipő lesz a magból, sok veszedelem leselkedik rá. Mert a kenyér ma akkora hatalom, mint a fegyver. Vele legyőzhetjük az ellenséget, nélküle semmik vagyunk. Pusztán a tudata is hitet önt a lelkekbe s helytállást parancsol.

Ezt a hatalmat a nyílt kiállással nem boldogító ellenség ma minden felől megkörünyékezi, az alvilág erőit mozgósítja ellene s nem kimélt pénzt, nem sajnál vért, csak hogy pusztuljon az Isten áldása, milliók kenyere, hogy éhezők elgyötört testén keresztül gázolhasson öröki célja felé.

Ez a veszedelem csatasorba állította a nemzetet nemcsak a határokon túl, hanem itthon is. A búzamezőkön örökdió elszánt lélekkel a nemzet aprajagya, érezve azt, hogy ebben az esztendőben az orgyilkosoknak talán még sohasem látott hadától kell megvédenie kenyerét.

Mondanunk sem kell, hogy mekkora feladatot rónak ezek az idők a csendőrré, akinek végig kell kísérennie minden búzaszem útját a lábán álló kalásztól egészen addig, míg életté válik. Mert addig a sántán nem veszi le róla a szemét. Ott seittenkedik öreg csóváival a sárguló mezők, a kék, asztagok, cséplőgépek és a csűrök körül. Csak alkalomra vár s ez az, amit megadni neki nem szabad. Éreznie kell szaka-

datlanul, hogy nálánál sokkal éberebb és keményebb férfiak is rajta tartják szemüket a magyar föld termésén és minden vagyonán s ezek a férfiak nem ismernek tréfát.

A csendőr gondja ezzel nem ér véget. Sok meg nem értéssel és könnyelműséggel kell megküzdenie, míg a szérők és a belsőségek tűzbiztonságát a rendletek szellemében megvalósítva látja. Sok utánjárásba kerül ez, mert a gyakorlatban akárhányszor nehézségek állnak a végrehajtás útjába. Az idén ezeket le kell győzni maradék nélkül, mert ha nem, akaratlanul is a levegő kalózáinak játszanánk kezére, akik nem hiába dobálnák le gyújtó-számjajukat.

Ezért ma nem az egyszerű kihágást kell látni a tűzrendészeti szabályok megszegésében, hanem a kenyér súlyos veszélyeztetését.

Az aratás rátereli a figyelmet az idegenrendészetre is, melynek különösen nagy a jelentősége napjainkban. Ebben találjuk meg a merénylők távollátásának és leleplezésének nyitját. Gyanús ember eddig is nehezen fordulhatott meg az örkörletben úgy, hogy a csendőr előbb-utóbb meg ne tudta volna. Ma ez nem elég. Ma minden öntudatát bíró embernek be kell állania az idegenrendészet szolgálatába és szemmel kell tartania a falu és a határ minden élő-lényét. A nem odaváló embernek már a polgárok hályájában fenn kell akadnia. Egyik szomszédos államról tudjuk, hogy ott már a régi békevilágban sem érhetett a falu utcájának végére idegen úgy, hogy a csendőr vagy bíró ne igazoltatta volna, mert amint betette a lábát a községbe, már hírül vitték az őrsre, vagy a bírónak. Háborús időkben a kémek és merénylők ártalmatlanná tételének kiváló módja ez!

A csendőr kezében és lelkiismeretén nyugszik jórészt a termés biztosítása. Az ő ügyességétől függ, hogy miként szervezi meg szolgálatának ezt az igen fontos részét s mennyiben segíti ezzel is nemzetét abban, hogy történelmének egyik legnehezebb szakaszán minél könnyebben átjut-hasson.

Nem mindenki gyanús, aki él!

Írta: MATE FERENC százados.

Egy régebbi nyomozás leírásában olvastam, hogy a járőr az elég közismert „mindenki gyanús, aki él” jelmondatot szemelött tartva gyűjtötte össze a gyanúsítottakat.

Mint ahogyan a legtöbb jelszó, úgy ez is csak részben fedí az igazságot s ha vakon követjük, sok bajt okozhat. Képzeljük el, mi lenne, ha egy bűncselekmény elkövetésével „mindenkit” gyanúsítanánk!

A jó nyomozás legfontosabb tényezője a gyorsaság, nemcsak a gyanúsított kártalanítása, de a bizonyító bűnjelek biztosítása szempontjából is. Gyorsan nyomozni pedig akkor, ha „mindenki gyanús, aki él”, nem lehet. Más kérdés az, hogy széles alapon kell elindítani a nyomozást, amire a későbbiek során rátérek.

Mint minden cselekmény, a bűncselekmény is térben és időben zajlik le. Azonkívül a fizikai ellenállás leküzdésével járó bűncselekmény a helyszínen nyomot is hagy. Csak meg kell találni, fel kell kutatni azokat.

A bűncselekmény tere a helyszín. Az itt található nyomokból kell a csendőrnek elsősorban keresnie a tettest, ide kell összpontosítania elsősorban a figyelmét, innen: az itt talált nyomokból és elváltozásokból kell kiindulnia és nem abból, hogy „mindenki gyanús, aki él”.

A helyszín, mint a Ridegh-Olchváry-féle Bűnyügyi nyomozástan mondja: „az adatok kincsháza, ... nyitott könyv... , amelyből, aki olvasni tud, leolvashatja a történeteket... , a tettes a helyszínen hagyja névjegyét... , apróra tépett, szerte-széjjel szórt alakjában... , a tettes arcát fátyol takarja, testét palást burkolja” — a helyszínen.

Ha a helyszínen a tettesre ennyi adat van, akkor siessünk mielőbb oda és keressük! Olvassunk abból a nyitott könyvből. Rántsuk le az ott megfordult tettesről a leplet, rakjuk össze az apró darabokra széttepett névjegyét és tudjuk meg, hogy ki a tettes, hogy ne legyen „mindenki gyanús, aki él...”

A jó helyszínelésnek pozitív és negatív irányban egyaránt meg kell hoznia azt az eredményt, hogy „miféle ember” lehetett a tettes (alak, magasság, társadalmi állás, foglalkozás, egyéniség, természet, helyszíni ismeret, érdekkapcsolat stb.). A helyszínelés elvégzése után a helyszín adatai utalni fognak egy bizonyos személycsoportra, szerencsés esetben pedig egy határozott személyre. Jó helyszínelés után erősen szűkül a gyanúsíthatók köre.

A helyszínelés célja és lényege jórészt az, hogy megállapítsuk, „miféle, milyen fajta, milyen forma” embert kell keresni és milyen embercsoportokban, merrefelé kutassunk utána. Ha a helyszínelés ezekre a kérdésekre választ nem ad, és ha csak a „mindenki gyanús, aki él” elve alapján tapogatózunk, akkor eredményt nehezen érünk el, vagy csak oly későn, hogy abból vajmi kevés haszna lesz a károsultnak.

A jó helyszínelésnek a tettes legalább körülbelüli kilétén kívül még azt is meg kell állapítania, hogy a bűncselekményt mikor követték el, s hogy az mennyi ideig tartott. Ha idáig eljutottunk, akkor már megint „nem mindenki gyanús, aki él”, hanem még a szóhajóhető személycsoporton belül is csak az jöhet számításba tettesként, aki a megállapított időben a helyszínen megfordult, vagy megfordulhatott. A helyszínelés részleteredményei alapján még ezen a leszűkített körön belül is súlyt kell képezni a legvalószínűbb lehetőségeknek irányába. Csak így érhetjük el azt, hogy a tettes valóban gyorsan kézrekerüljön az ellopott zsákmánnyal együtt és ezáltal úgy a károsult, mint az igazságszolgáltatás érdeke is egyaránt tökéletesen kielégülést nyerjen, vagyis legyen meg az elveszett zsákmány, a bűnöző pedig rövid időn belül nyerje el méltó büntetését, aminek a bűnöző világra nagy elrettentő hatása lesz.

A jó nyomozás lényege tehát az, hogy azonnal siessünk a helyszínre. A Szut. 296/f. pontja módot ad rá, hogy fontos esetekben ne gyalog bandukoljunk, hanem megfelelő közlekedési eszközön siessünk oda. A helyszínt alaposan bányásszuk ki. Állapítsuk meg, hogy a helyszín mily határozott személyre, vagy személycsoportra utal. Ezekután vessünk számot azzal, hogy a tettes helybeli, vagy idegen volt-e, helyben rejtőzködhet-e, vagy elmenekült. Ha kérdéseinkre határozott választ nem ad a helyszín, akkor mindkét feltevésre alapozva széles alapon folytassuk a nyomozást. Számítsuk ki, hogy az elkövetés időpontjától az esetben, ha a tettes el-

menekült, az összes közlekedési lehetőségeket figyelembe véve, milyen távolságra juthatott el a különböző irányokba és ezt a kört a környező őrsök, egyéb közbiztonsági- és esetleg határőrizeti szervekkel zárassuk le. Így megkapjuk azt a területet, amelyen belül a tettest keresni kell. De amint említettem is már, a helyszínelés részleteredményei és az időközben beérkező élő anyag (tanuvallomások, bizalmas értesülések) egybevetése után, még ezen a körön belül is súlyt kell képezni a kutatás és üldözésben. Egyébként a kutatás lényege nem más, mint a kör szűkítése, még pedig kívülről befelé, hogy a tettes minél kisebb területre kényszerüljön visszahúzódni. Csak így lehet gyorsan és eredményesen nyomozni.

Köztudomású, hogy jó helyszínelés a siker legfontosabb feltétele. Nagyrészt a gyakorlott és jószemű helyszínelő deríti ki a bűncselekményt. Nincs ebben semmi ördögösség, mégis egyes csendőrök azt a kényelmes álláspontot foglalják el, hogy ők nem tudhatnak helyszínelni, mert nem tudnak rajzolni. Annyi biztos, hogy a nyomozó alosztályok helyszínelői milliméter papíron művészi vázlatokat készítenek s nagy gonddal színezik különleges nagyító szerkezetekkel és egyéb eszközökkel készített helyszínrajzaikat.

Nem is csodálható, ha az őrsbeli, vagy a nyomozó alosztályhoz újonnan bekerült csendőrök idegenkednek ilyen művészi helyszínrajzoktól, mert hisz ők olyanokat, legalább egyelőre, nem tudnak készíteni, de ez nem is baj! Nem ezen fordul meg az eredményes nyomozás, de még csak a helyszínelés

A magyar becsület

Írta: Agyagfalvi Hegyi István

Minden nap újabb szenvedés,

Amit reánk a sors kimér...

Hej, mennyi kár és mennyi könny

És mennyi gyász és mennyi vér!

Az idők választóvize

Most próbálja ki a magyart,

Hogy fényes marad hírneve,

Vagy homályos lesz s rozsdamart?

... Ezer év rágtá szüntelen,

De eddig mégis ép maradt:

A magyar névnél nincs dicsőbb

A föld felett, az ég alatt!

Ismer s becsül a nagy világ,

— Még az is, aki ellenünk! —

De ha most összeroppanunk,

Akkor örökre elveszünk!

Inkább egy szálíg hulljon el

A férfi, mikor látja már

Hogy a hazáért halni kell...

Az ilyen halál nem halál!

Halál csupán a gyávaság,

A fényét vesztett becsület!

Temető csak a becstelenség,

Melybe a hírnév elsüllyed!

... Minden nap újabb szenvedés,

Amit reánk a sors kimér,

De jöjjön százszor annyi kín

S hulljon ezerszer annyi vér:

Mi nem feledjük, kik vagyunk,

Mert multunk, jövőnk kötelez!

Akár élünk, akár halunk:

A magyar név, az tiszta lesz!

A multat portyázom.

Írta: NÉMETHY TIHAMÉR.

A tornácos folyósót szálló árnyékolta be. Érett fiúrok hintáztak a hajlékony venyigéken. Közöttük messze tekintettem. Az ősz csodás szinpompát öntött szét előttem.

Drága Apám csendesen pipázott, gondolkozva tekintett az útra, ahol két kakastollas lépte az út porát.

— Nézd fiam, — amíg az a toll lobog a magyar hazában, — addig nincs baj, — mert a csendőr jelenti a nyugalmat, a békét, — a becsület uralmát. Ne adja a Teremtő, hogy valamikor eltűnjön a magyar határból, mert akkor nagy szerencsétlenség szakad erre a nemzetre.

De sokszor eszembe jutott ez azóta. Igaza volt, nagyon igaza. Sírházhoz száll a gondolatom és emlékezem az ő nagy csendőrszeretetére. A mult útjának végigtekintése juttatja eszembe az én első találkozásomat a csendőrrel.

Fiatal voltam, szívós, izmaimnak kellett a minél nagyobb erőfeszítés. De a városi sportot nem szerettem, a túristáskodást is úgy tekintettem, mint szép, nagy örömet adó szórakozást, amelyből azonban mégis hiányzik valami. A vadászatban találtam meg a tökéletes szórakozást. Nem a síkon, hanem a hegyek között, ahol a hegymászás verejtékcsalogató nehézségeit az erdő virágillatos, számacától édes levegője enyhítette.

Boldog voltam, ha fegyverrel a kézben járhatam akkor még Nagymagyarország végtelen erdeit.

Első találkozásom a csendőrrel akkor történt, amikor a háború véresődjéből hazakerültem, párhetes pihenőre.

Mozgósítás előtti hetekben kaptam meg távcsöves Manlicher-Schönaueremet. Alig próbáltam ki, mikor már harctérre szólított a kötelesség.

Másféle vadászatra indultam, felváltva lettem vadász, meg vad. Hol én lőttem, hol engem pásztáztak a lövések. De végre három év után visszatérhettem elhagyott otthonomba, gazdátlan fegyveremhez.

Drága jó Apám ünnepélyesen vette elő a szekrény belsejéből a befagyózott, vászonba csomagolt puskát. Alig vártam, hogy nekiindulhassak az erdőnek.

Apám még figyelmeztetett, hogy igen sok vadászó csatangol a hegyekben, szökött katonákból is sok van közöttük. A csendőröknek nagyon sok vesződségük van velük.

Ez egy kicsit elkedvetlenített.

Kocsival mentem ki az erdőszélig, ott átadtam a gyepőt, leszálltam.

A kocsi fordult és gördült hazafelé, én meg nekivágtam a patak mellett a völgynek, a mindig meredekebben tekergődő gyalogútnak. — az én éveimig sóvárgott eldorádomnak, — a fenyvesek és lombosfák tarkázta vadászterületemnek.

sem! Ez csak a helyszín rögzítése, amit, ha tetszetős-
sen tudunk végezni, igen jó, de az eredményt nem
befolyásolja! Nem szabad összetéveszteni a helyszí-
nelést — ezt a legfontosabb ténykedést! — a hely-
szín rögzítésével, mely utóbbi — ismétlem — igen
fontos, de nem ez a lényeg. A fő az, hogy a helyszí-
nen minden meglássunk, megtaláljunk s abból he-
lyesen következtessünk.

Az csak természetes, hogy gyengébb rajzos is le-
het kiváló nyomozó. Nem abból kell tehát kiindulni,
hogy ki milyen tetszetős helyszínrajzot tud készíteni!
A jó nyomozó le is tudja rajzolni, amit a helyszínen
talál. Igen nagy hiba lenne, ha a művészies helyszín-
rajzot állítanánk a nyomozás középpontjába, hát-
térbe szorítva a helyszínelés fontosságát. Így nem
maradna más hátra a gyengébb rajzoló számára,
mint a „mindenki gyanús, aki él” elve alapján olyan
embert keresni, akit a falu szája, a haragosok bosz-
szúja, a felelőtlen beszéd, a találgatások, a pletyka
felszínre dob. Mert, ha „mindenki gyanús, aki él”,
akkor ez még gyanúsabb és nem kell helyszínrajzot
készíteni.

Súlyos hiba lenne ez! A falu becsületes adófizető
polgára minden bűncselekmény elkövetésénél gya-
nuba és eljárás alá kerülhetne csak azért, mert ő is
abban a községben lakik, ahol a bűncselekmény elő-
fordult.

Inkább ácszeruzával rögzítsük a helyszínt, sem-
hogy ezt a hibát elkövessük! A kiinduló pont a hely-
szín, helyszínelni pedig minden csendőrnek tudnia
kell. Aki nem tud, annak meg kell tanulnia. Annyi
helyszínelő nincs a nyomozóosztályoknál, hogy
minden nyomozáshoz jusson belőlük. Amely bűn-

cselekménynél pedig a helyszín nem nyújt kellő ada-
tokat, vagy esetleg nincs is helyszín, ott a bűncse-
lekmény elkövetési módja s a kísérő jelenségek szab-
nak irányt vagy irányokat a nyomozónak. Ilyen eset-
ben több lesz a gyanúsítottak száma, de helyes kö-
vetkeztetéssel meghurcolás nélkül, tapintatosan át-
szűrhetők azok a háló nyílásán, akiknek tiszta a lel-
kiismeretük.

Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy milyen
nagy kárt okoz a testületnek az a csendőr, aki mind-
ezen túlteszi magát és kellő alap nélkül meghurcol
mindenkit, aki a szeme elé kerül. Gondoljon minden
bajtárs arra, hogy a csendőri meghurcolás ellen
nincs jóvátétel s az ártatlanul meghurcolt emberre
a testület többé nem számíthat. Pedig a becsületes
emberek bizalmára szükségünk van!

Nagy dolog az, ha valakit a csendőrijárőr a köz-
séghezára „idéz”, vagy éppen a falun végig kísér,
vagy nála házkutatást tart. Az ilyen ember lányát
nemigen veszi el egyhamar jóra való falubeli legény,
de még a gazdakörben se szívesen látják. Jó csendőr
úgy is meggyőződhetik a gyanu helytállóságáról,
hogy az illető maga sem tud gyanuba fogásáról.

Összefoglalva az eddig elmondottakat, a jó nyo-
mozás lényege az, hogy a csendőr az elkövetett bűn-
cselekmény tettesét, — *ártatlánok meghurcolása*
nélkül —, minél előbb nyomozza ki, s a zsákmányt,
mielőtt azt a tettes értékesíthetné, biztosítsa, hogy
mind a károsult, mind az igazságszolgáltatás érde-
keit kielégíthesse.

A nyomozó csendőr e feladatának teljes mérték-
ben csak akkor tud megfelelni, ha elveti a „min-

Fordult a patak, én meg jobbra tértem, neki a
gerincnek, ahonnét elém tárult Isten legszebb aján-
déka, az erdős hegyvidék csodás szépsége.

Eső után volt. A napsugár simítására brilián-
sok csillogása tört elő a lombok közül. Sokszor le-
húnytam szememet, mert vakítóan csillogtak a su-
gárözönben az esőcseppek.

Különféle illatokat ontott az erdők méhe. Vi-
rágillat, gomba, szamóca, a fenyők tűlévelei egy
különös, izgató illatorgiába keveredve áradtak
felém.

Megálltam, kitártam lelkemet, szívemet, tudó-
met, hogy minél többet szívhaszak magamba Isten
pompás ajándékából.

Prizmás távcsövem ott lógott nyakamban. Sze-
memhez emeltem.

Lassan végigpásztáltam vele az erdőirtást s
mégdobbant a szívem. Két kakastollat láttam lib-
benni az erdős hegyoldalban.

Súlyba vett fegyverrel haladtak egymás mel-
lett, láttam, hogy hirtelen megállnak, az első lát-
csövet emel a szeméhez, figyel, majd fegyverére
pillant. Látom, hogy a zárócsapot megnyitja, a má-
sik is. Figyelve kutatok. Előttük a hajlatban egy
lelőtt szarvas körül három alak szorgoskodik. Óva-
tosan közelítik meg őket, azok a nagy, zsigerező
munkában észre sem vették, hogy mi történik köze-
lükben.

Meggyorsítom lépteimet. A mohás ösvényen

hangtalanul jutok mind közelebb. Az a gondolat
vezetett, hogy azok hárman vannak, — vagy ki
tudja hányan, — a csendőrök ketten, hátha segíteni
kell.

Jobbról hirtelen egy sziklaperem tövéhez érek,
azon át kígyózik lefelé az ösvény. Görnyedt derék-
kal igyekszem lefelé. Egy sűrű, málnás, bokros,
sziklás gyűrődésnél megállok. Pihegve dőlök a kő-
nek. Olyan puha a mohapárnázta kő, mint otthon
Édesanyám kanapéja.

Szememhez szorítom a prizmást, keresem a két
csendőrt. Nem látom őket.

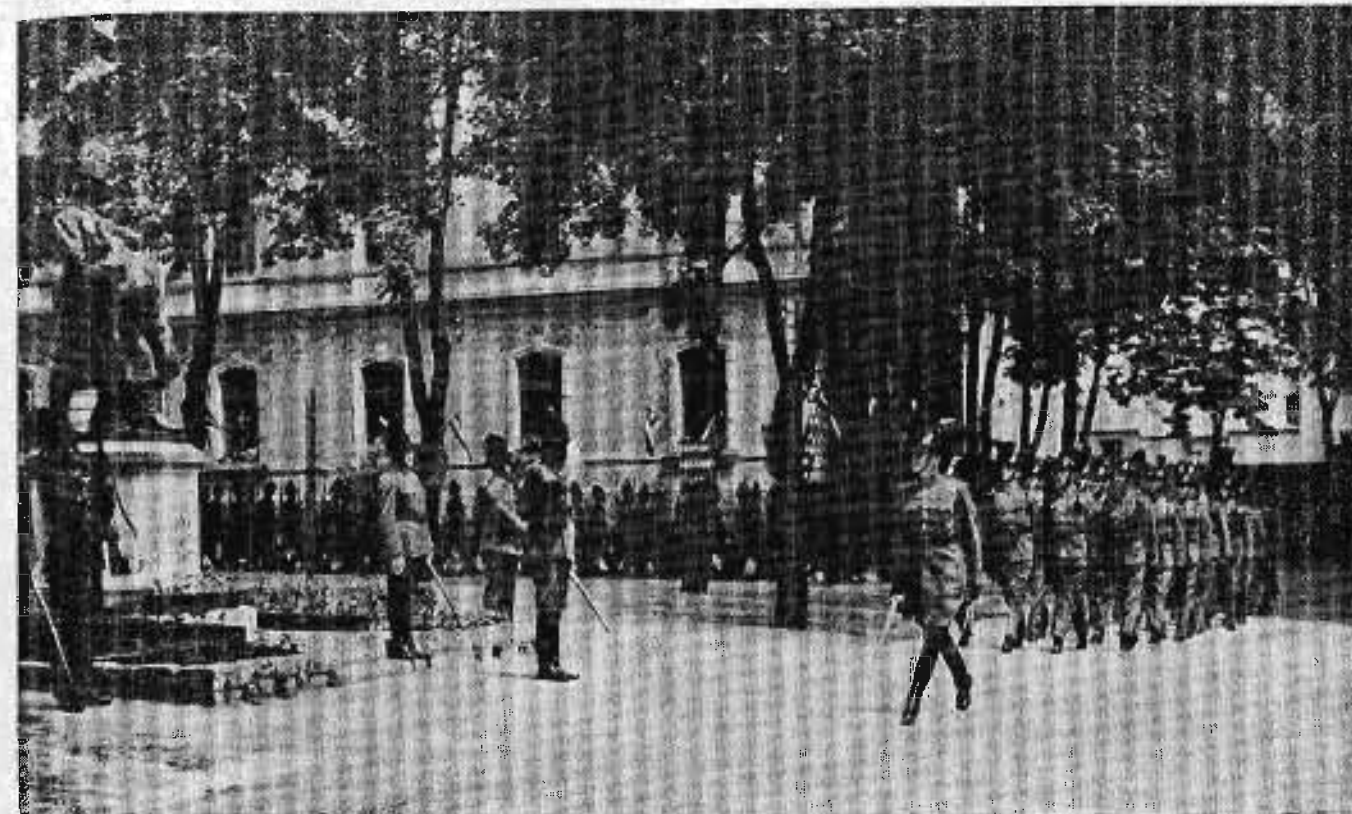
Ujra kezdem, részenként. Hirtelen visszakapom
a távcsövet. Ezen a helyen az előbb nem láttam a
szürke sziklaszint, most meg a napfényben erősen
szürkélik. Igen, ott kúsznak. Fenyőgally a fejükön.
A balkarjukon lombos mogyoróágak.

Dobogni kezd a szívem, mint ott a harctéren,
mikor előreküldött felderítőimet figyeltem remegő
szívvel.

Távcső helyett fegyveremet veszem kézbe, vé-
gigtekintek a csőrerögzített nagyítón. A céltávcső
tisztán mutatja a célt.

Most toppantak elébük a csendőrök. Váratlan
jött minden, nem volt ellenállás. Egyik csendőr lö-
vésre kész fegyverrel, a másik a fegyvereket szedi
össze és üríti ki, majd a másik lába elé teszi.

Már éppen ki akarok lépni takarásomból, mikor
lövés dörren.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága 76. születésnapjának megünneplése a budapesti csendőriaktanyában.

Szakál főtörm. felv.

A készbevagott fegyvert tartó csendőr balkarja
lehanyaglik. De fegyvere nem hull a földre, hanem
irányt mutat. A másik fegyverével keresi a célt.

De az én távcsövös fegyverem hamarabb célt
talál. Egy villanásnyi fehér folt, látom a fegyvert
markoló jobbkezet, amint mutatójúja a rávászra
gömbül, de távcsövem legye már kezefején ül. Az
egész távolság levegőn át nincs több 150 lépésnél.

Ujjam érinti a rögtönzöt. Eldördült a lövés. Ide
hallik a kihullott fegyver csörömpölése, amint szik-
láról-sziklára hullva kalimpál lefelé.

Megmarkolom a fegyveremet, el sem zárom,
csak szökelve rohanok az ordító sebesült orvvadász
felé. Széltől jobbkézét baljával szorítva, kiabálva
hívja társait, de azok nem segíthetnek. Két csendőr
fegyvere mered feléjük.

Ordításától nem hallja közeledésem, csak ak-
kor némul el, mikor váratlanul felbukkanok mel-
lette.

Megindul előttem.

Lent már összebilincselte társaság sorakozik.

Mikor odaérek, a csendőr karjára tekintek. Bal-
könyöke vértől csatagos. Még megvárja, hogy társa
bilincset rakjon a sebesült támadóra, majd bekötözi
sebét. Mikor a támadó már el van látva kötéssel, ő
következik, a sebesült csendőr.

Négy vadorzó, szökött katona. Hátukon a szét-
darabolt szarvas.

Nagy csendben megy a rakodás. Egyik hátára a
fegyverek kerülnek.

A menet megindul.

A vasúti állomástól a sebesült csendőr a kato-
nai parancsnokságnak jelentett telefonon. Megnézte
óráját.

— Félóra múlva itt lesznek — szolt.

Félóra se múlt, mikor motorzúgást vert vissza
a fenyőerdős hegyvidék.

Katonák ugrálnak le a csapatszállító autókról.
Felszállítják az elfogottakat.

A sebesült csendőrmester, mielőtt felszáll, ke-
ményen összeüti bokáját előttem;

— Főhadnagy úr, alázatosan köszönöm a segít-
ségét.

Meglepődve pillantok reá.

— Honnét ismer engem?

— Az én körletemben mindenkit ismerek

— De én évek óta nem jártam erre.

— De kétheti szabadságra két nappal ezelőtt
érkezett főhadnagy úr.

Nem kérdeztem többet.

Kezet szorítottam vele.

Meleg tekintet sugárzott felém. A magyar
csendőr lelke parázslott tekintetében.

denki gyanús, aki él" elvét és nem az egész világ ellen nyomoz, hanem a helyszíni adatok helyes kiértékelésével megállapítja azt a kört, amelyen belül a tettes lehet. Felkutatja azt a személycsoportot, amelyen belül a tettest keresheti, s munkájában helyesen súlyt képez a megállapított körön és személycsoporton belül is.

Nyomozunk módszeresen, úgy, ahogy arra a bűnügyi nyomozástani tanegédlet tanít bennünket. Ebben a gyakorlatban bevált jó és hasznosítható tapasztalatok mind benne vannak.

Hasznosítsuk ezeket ott, ahonnan vették őket: a gyakorlati életben!

A helyszín.

Irtó: HEGEDŰS JÁNOS főörzsőrmester
(Székelyvarság).

(Pályázatunk anyagából.)

1.

1934. évben az acsádi őrsön teljesítettem szolgálatot. Őrsparancsnokom távollétében az őrsöt vezetem. Március 6-án 8 órakor Rózsa József,* a váti repülőter őre az őrsöt telefonon arról értesítette, hogy aznap reggel 4—5 óra közötti időben, körútja alkalmával egyik bokorból (az erdőszélről) puskából rálöttek.

Szolgálatba vezényeltem magamat. Rózsa Józsefet részletesen kikérdeztem, majd a községi bírót és egy községi esküdtet magamhoz véve, elmentünk a Rózsa által megjelölt helyszínre.

A közvetlen helyszín megvizsgálása nem eredményezett semmit. A tágabb helyszín átvizsgálása szintén eredménytelen volt. Vissza az állítólagos lövés helyére! Azt most még alaposabban átvizgáltuk. Ekkor járőrtársam* összegyűrtött barnaszínű papírdarabot talált. Jó szem kellett hozzá, mert a papír a levelek között — egyező színű miatt — szinte észrevehetetlenül húzódtott meg... Pedig, ha nem találjuk, az eset tán ma is kiderítenél.

A papírdarabot szétbontva megállapítottam, hogy az egy naptárból van letéve, a 16-os szám jól látható rajta. Megállapítottam, hogy a papírdarabkát folyatásnak használták; lőporfüstös volt, a lőporgáz szaga érezhető volt rajta. A papírdarabot eltettem és újra a távolabbi helyszín átvizsgálásához fogtam.

A helyszíntől 250 méter távolságra levő völgyben egy lábnyomot találtam, mely a lábnyomok közötti távolságból ítélve, futó egyéntől eredhetett. Kiöntésre nem volt alkalmas. De nem volt alkalmas a többi lábnyom sem, míg végül — kb. kétórai keresés után — egyik búzavetésen alkalmas nyomot találtunk.

Az esküdtet a községbe küldtem, hogy a község előljárósága által tartalékolta gipszet, stb.-t hozzon magával. A községi esküdt megérkezése után a lábnyomot kiöntöttem. A kiöntés jól sikerült; a csizma vagy bakancs talpában 63 darab új, úgynevezett Jancsi-szeg volt, míg a sarkon a patkó első részének közepében egy nagyobbfejű szeg volt verve.

Hősi halált halt

Balla István őrmester,

az 1944 június 2-án Nagváradot ért légitámadás alkalmával szenvedett sérülésében, június 4-én.

Jellegzetessége, hogy a lábbeli talpának elülső részében az első három szegfejszél egymást majdnem teljesen érintette. Igen szép és értékes adatok voltak ezzel birtokunkban. Most az izgalmasabb rész következett. A tettes személyét — megtalálni! Vissza mentünk a községbe, ott a bíróval történt előzetes megbeszélés után többeket a község házára idéztettem.

Az odahivatottak között volt Tatár István, aki a csendőrségnél is szolgált, ahonnan eltávolították. Gyanúm rá irányult, azonban a csizmája talpát meg nézve megállapítottam, hogy nem egyezik a felvett lábnyommal. Kérdésekre előadta, hogy ezenkívül még csak egy pár új boxcipője van a lakásán. Alibi-jét is igazolta — rokonai által. Ezek után elhatároztam, hogy Tatár lakására megyek és mégis házkutatást tartok.

A házkutatás azzal az eredménnyel járt, hogy a szobában levő szekrény fiókjában egy naptárt találtam, melyből már több lap hiányzott. Tatár előadta, hogy a hiányzó lapokat a gyerekei tépték le. E szavak után a helyszínen talált papírdarabot elővettem és összehasonlítottam a naptáron egy 16-os számmal. Mindenben egyezett. Közben Tatár kisleánya jött haza és azt mondta: „Édesapám, a suszter azt mondta, hogy ma nem tudja megcsinálni a bakancsot.” Nagyszerű időben jött ez a bejelentés! Tatár a kikérdezésnél előadta, hogy csak egy pár csizmája és egy pár cipője van. A bakancsot tehát letagadta. Miért? Hamarosan megtudtam. A kisleánya megmondta, hogy melyik suszternál van az apja bakancsa, ott meg is találtam. Tatárnak a ba-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

kancsát. Semmi baja nem volt, mert hiszen két héttel azelőtt talpaltatta meg és verette tele szeggel a talpát. A suszter szerint Tatár a bakancsot azért vitte oda, hogy arról a két héttel előbb felvert talpat vegye le és verjen helyette újat, de abba szegeket ne verjen.

Tatár ezután nem tagadott. Elásott puskáját is előadta. Történeteit is. A fojtások a naptár lapjaiból voltak, a 13., 14., 15. és 17-es számok a lapokon feketéltettek...

PORTYÁZÁS

Bámulatos trükköket eszelnek ki emberek, hogy a nehezebb feladatoktól és terhektől mentesüljenek. Soha annyi ember nem volt beteg, soha annyi embernek nem volt gyámolításra szoruló agg szülője és soha annyi ember nem ismerte fel magában a közérdekű nélkülözhetetlenséget, mint mostanában. Azelőtt az öreg szülők maguk is eltengődtek, elég volt ötvenként egyszer megmutatni nekik az unokát, most hirtelen mindenki felfedezi magában a gyermeki gyengédséget és aki azelőtt csak hírből ismerte a patikát, most feltűnően köhéccsel és egy kicsit sántit is melléje.

Nem mindenki ilyen, de többen vannak a kellelénél. Ezek folytonosan és szívósan összeköttetések, protekciók után járnak és kutatnak. Gyorsan alkalmazkodnak minden új helyzethez és megszimatolva az úgynevezett dörgést, mindenütt megtalálják az egyéni kényelem, a jobb beosztás, a kisebb munka és még kisebb felölösség módját.

Könnyű megismerni őket, gyorsan elárulják magukat. Ne segítsen nekik a csendőr semmi görbe dolgukban. Éreztetni kell velük, hogy aki önző, azt mi mindennél jobban elítéljük és megvetjük. Ilyenekkel ne barátkozzon a csendőr, mert a lakosság figyeli a dolgot. Hitvány emberekkel nem fogunk kezdet, ezt lássák az emberek. Ez őket is hasonló magatartásra neveli, de ha mi a hitvány, a kockázatok elől bujkáló emberekkel barátkozunk, akkor az emberek azt mondják, hogy a bujkálóknak van igazuk és követik a példát.

A mi utasításunk megmondja, kiknek a barátságát kell kerülni, de mostanában még jobban tágitani kell ezt a kört. A tolvaj, veszélyes ember sem méltó a csendőr barátságára, de különösen nem méltó arra az, aki jellemtelen.

Sokféle alakja van ennek. A jellemtelenség úgy benövi a közéletünket, mint a bozót az erdő alját. Látszatra becsületes, a légynek sem ártó emberek akárhányszor telítettek jellemtelenséggel. Emberismeret és jó szem kell sokszor ahhoz, hogy ezt felfedezzük. Ezt keresse a csendőr mindenkiben, aki barátsággal közeledik hozzá.

Nem elég a üdvösséghez, hogy nem lop valaki. Ettől még lehet címeres csirkéfogó, hazudozó könyöklő, hízelgő, szemfényvesztő, mindig csak a magu hasznát és kényelmét kereső senkiházi és ennek nem az az ismertetőjele, hogy csizmát vagy pantallót hord-e az illető. A csizmás ember nyersebb, de jellemében is éppen ezért nyiltabb. Ő olyan, amilyen és ez a jellem szempontjából már inkább érték, mint hiba.

Inkább a szélhámós mosollyal és kalaplengetéssel közeledő emberektől óvakodjunk, ezek sokszor fölig úsznak a jellemtelenség mocsarában.

Ne ilyen barátokat keressünk. Keressük helyettük az egyszerű, nyílt embereket. Ne tévesszen meg bennünket a csiszoltabb modor, mert magában az még nem emberi érték, hanem sokszor csak fegyvere és takarója a jellemtelenségnek. Különösen manapság, amikor oly sok a közéleti megszorítás, oly sok a kényelmetlen, nehéz feladat. Messziről és feltűnően kerüljük el azokat, akik nem akarnak katonának lenni, vagy ha muszáj, akkor is csak a szomszéd városban és ott is az irodában és ott is a puhább parancsnok keze alatt, éreztessük a megvetésünket azokkal, akik gyáván, lustán és ravaszul keresik a kibúvókat a mostani idők súlyos parancsai alól.

Sokezer csendőr nyílt elfordulása ezektől nem marad hatástalan a közérkölcös mérlegén. Az emberek számontartják, hogy kivel barátkozunk, kinek köszönünk udvariasabban, kinek tesziünk apró szíveségeket, hát ezek között jellemfoltos ember ne legyen.

A barátkozást más okok miatt is szűkebb körre kell fogni. Sok mindennek az átalakulása megy most a szemünk előtt. Tíz év múlva sok dolgot másként fogunk értékelni, mint ma és az értékek mérésében nem annak lesz súlya, aki finoman vasalt mosollyal tudja mondani, hogy alázatos tiszteletem, hanem a becsületnek és a teljesítménynek lesz nagyobb a súlya és ereje.

Sokan nem szívesen gondolnak erre, mert nekik megvan a jól kiépített egyéni helyzetük, ők már megválogatták a célszerű barátokat, hát nem akarnak semmiféle változást, de ha már nem térhetnek ki előle, akkor legalább kiszimatolják, hol lehetne új barátokra szert tenni. Látják, hogy a csendőrnek változatlanul megvan ma is a becsülete, hát most erre a fogásra szeretnék rátenni a kalapjukat.

Jönnek tehát barátkozni és jönnek zavart csínálni. Suttymban bevádolnak mindenkit, aki csendben és tisztességesen dolgozik. Általában óvakodjunk azoktól, akik sokat hangoztatják, hogy ők becsületes emberek. Az igazi becsületes ember nem mondja, hanem csinálja azt.

Nézzük meg tehát előbb alaposan ezeket az új barátokat. Ezeknek se hitük, se tisztességük, ezek a maguk peccsenyijét akarják megsütni, vagy pedig bennünket akarnak a hitünkben megrendíteni aljas kis hazugságokkal és ferdítésekkel. Patkánymódra rágcsálnak mindent, ami férfiasság, hűség és tisztesség. Halásznak a zavarosban, már kiszemelték maguknak az új állást, hozzá a házat, meg a földet is, vagy legalább valami jó üzletet. Fészkelődnek és szimatolnak, előretolakszanak és úgy vélik, hogy a csendőri barátsága sem arthat nekik ebben a helyzetkedési hadműveletben.

Nincsen nekünk közünk senki helyezkedéséhez. Nem érdekel minket most sem más, mint a rend. Nem érdekel bennünket, hogy ki melyik képviselőválasztáson kire szavazott. Hagyjanak ki bennünket ebből a túllekedésből, mert mi senkinek az alibiforrása és protektora nem vagyunk.

Vigyünk be a magánéletünket még zárkózottab-

Katonaszökevények nyomozása.

Írta: RÉTVÁRI JÁNOS alhadnagy (Kaposvár).

A magyar mindig megvetette a katonaszökevényt. Mihaszna, gyáva embernek, gyászvitéznek tekintette. Becsületos ember nem állott szóba sohasem szökevényvel s a valamire való leány is elfordult mindig tőle. Ösztönösen érezte a nemzet és érma is, hogy egyedüli megtartója a vitézség és a kemény munka s aki ezt nem vállalja, az ellensége, akitől meg kell szabadulnia. Háborús időkben pedig egyenesen a sorsa fordul meg azon, hogy ilyen embert ne tőrjön maga között. A katonaszökevény a nemzet szeméjé és szégyene s a csendőr alig végezhel hasznosabb munkát, mint az ilyen ember törvény elé állítását.

Bőséges szolgálati tapasztalataim alapján igyekszem itt utbaigazítást adni arra, hogy miként juthatunk nyomára a katonaszökevényeknek. Ha a Nyomozati Értesítőben az örskörletben született katonaszökevényt találunk, vagy ha katonai parancsnokság küld szökési beadványt az örsre, nem szabad melegegednünk azzal, hogy a bírótól és néhány embertől megkérdezzük, hogy ismeri-e az illetőt, mert ha régebben elköltözött a szökevény a vidékről, senki sem ismeri már. Az összes felkutatható adatokat meg kell vizsgálnunk ehhez. Elsősorban is meg kell néznünk az állami és az egyházi anyakönyvben, hogy született-e a kérdéses években a keresetthez hasonló nevű egyén. Ha igen, összes adatait megjegyezzük (szülei nevét, foglalkozását, stb.)

Az egyházi anyakönyv több adatot tartalmaz mint az állami anyakönyv. Az egyházi anyakönyvben utólag bevezetik, ha megnősül, ha vallást vagy nevet változtat. Még a keresztszülők neve is be van írva. Ha a szülők nem tudják, vagy nem akarják tudni a fiúk hollétét, tudják a keresztszülők. Akárhányszor azért nem találjuk az anyakönyvben a szökevény nevét, mert a körözésben rossz, elírt adat szerepel, például: Mosgót Mozsdósnak, Csurgót Csurognak írják stb.

Ha gyanúnk támad ilyen irányban, ne resteljünk visszaírni és megkérdezni, hogy vajjon nem elírásról van-e szó? Ezen a pár sor íráson az eredmény fordulhat meg!

Minden szökevényt abban a foglalkozási ágban kell keresni, melyben dolgozott. A kovácsról a kovácsoktól, a cipészről a cipészekről, a cselédéről a cselédektől kell érdeklődni. Rendszerint a helyüket gyakran változtatók között kell keresni a katonaszökevényeket.

Ha valamely községhez tartozó majorban, pusztában, vasúti őrházban született a szökevény, az egyházi anyakönyvben ez is be van vezetve. Például: Baté község (45. számú vasúti őrház, vagy Rákospusztá). Ezt pedig igen fontos tudni.

A közelmúltban előfordult, hogy egy katonaszökevény nyomozása jelent meg a Nyomozati Értesítőben. Megnézték az állami és egyházi anyakönyvben és meg is találták, hogy Baté községben, a 45. számú vasúti őrházban született az illető. A vasúti őr megmondta, hogy a harmadik elődje hova költözött onnan. Megindult a levelezés és két csendőrőrs egy rendőrkapitányság megkeresése után megkerült a szökevény.

ban a laktanyába és az otthonba. Hogy azután ki lesz most már az új kántortanító, ki kapja meg a tejszövetkezeti fiókot, ki lép elő valamelyik hivatalban egy fizetési fokkal, ahhoz nekünk nincsen semmi közünk egészen addig a határig, ahol már a közbiztonsági érdek jelentkezik. Ott közbeszólunk, de addig ne dörgölözzenek hozzánk és tőlünk tisztességi hitellevelet ne csiklandozzanak ki olyanok, akiknek eddig a világon senki és semmi igazi hasznát még nem látta soha. Menjenek a pokolba az apró pecsenyéstállal és aljasságaikkal, amíg gorombán el nem zavarjuk őket.

Törődjünk inkább azokkal, akik a zsidóvagyon összegyűjtését arra használják fel, hogy megtoldjanak. Farizeusi ájtatoskodással elvállalják ilyen vagyontárgyak megőrzését, de nem ez az igazi gondolatuk és szándékuk. Arra spekulálnak, hogy a zsidó ügysem kérheti vagy követelheti vissza az értékes holmit, az tehát megmarad a hűséges őrző tulajdonában.

Sok milliós értékeket rejtegetnek így ezek a lelkes apostolok, ez pedig a hullarablással azonos aljasság. Megérdemlik, hogy felkutassuk őket, megérdemlik a legcsúnyább megszégyenítést és büntetést.

Csodálkozunk rajta, hogy ilyen emberek is vannak. Csodálkozunk azon, ha valaki egyetlen fillért is zsebre tud vágni, ha nem érzi a fillér mögött azt, hogy munkával megszolgált. Csodálkozunk azon, hogy nem égeti az ilyen fillér az emberek tenyerét. Leghitványabb dolog munka és érdem nélkül értéket elfogadni. Csodálkozunk azon, hogy a gazdátlaná lett házakat és más vagyontárgyakat máris becsülgetik egyesek, ők már „kinézték” maguknak. Ott ólálkodnak a kert sarkában és latolgatják, hogy megmarad-e majd a vénülő díofa, vagy más kerül a helyébe. Mint a sakálok. Meg kell mondani nekik nyíltan, hogy undorító, amit tesznek vagy gondolnak, ami lényegében egyremegy.

Vigyázzon magára minden csendőr, hogy ez a szennyhisztéria el ne ragadja. Nem kell nekünk senki másé, és különösen nem kell nekünk az, ami a nemzeté. Gazdálkodjék vele a nemzet mindannyiunk javára, nekünk elég az, amit a magunk munkájával megérdemelünk. Nem fontos, hogy meggazdagodjunk. Az a fontos, hogy tiszta emberek maradjunk. Darab kenyérünk mindig akad, hozzá nem kell más, mint nyugodt lelkiismeret, mert anélkül nincs zamata sem az ételnek, sem az életnek.

Szívből sajnáljuk a mások vagyonára vadászó embereket. Ezek azok, akik igazán jóízűen nevetni nem tudnak, ők látnak mindig kísértetet, az ő éjszakáik nyugtalanok, ők kerülnek a tükröt, hogy minél ritkábban találkozzanak önmagukkal. Sajnáljuk és megvetjük őket. Mi kimegyünk portyázni s amikor fáradtan bevonulunk, jó lélekkel és jó étvágygal üllünk az egyszerű asztalhoz. Krumplipaprikás van a terítéken, de jólesik.

Vigye manó a mások aranyát, platináját, meg telekkönyvi kincseit, mi alszunk jót a paprikásra és vigat fűttyentünk reggel a rigóval együtt a világ minden vagyonára és hibánatára. Mienk a test és lélek egészsége s nincs az a telekkönyvvezető meg fiskális, aki ebből a vagyonból kiforgathat bennünket.

Egy másik esetben a pécsi honvédtörvényszék egy embert keresett, akit lopás miatt 3 évi súlyos börtönre ítél és mint katona megszökött. A foglalkozása kovács volt. Az órs azt jelentette a honvédtörvényszéknek, hogy a községben teljesen ismeretlen. Mert a bírótól, meg a kisbírótól érdeklődtek, de a községi és az uradalmi kovácsoktól nem. Pedig, ha ezektől érdeklődtek volna, nekik is megmondta volna a községi kovács, mint nekem, hogy hol van a keresett kovácssegéd.

A legfontosabb pedig, hogy ne nyugodjunk addig, míg minden lehetőséget ki nem merítettünk a szökevény kézrekerítésére. Keressük az örskörlet minden lakott és számításba jöhető lakatlan helyén, bízzuk meg B. egyéneinket a puhatolással, érdeklődjünk állandóan az újonnan érkezett személyek után s így nemcsak a katonaszökevények, hanem a többi körözött egyén is előbb-utóbb hurokra kerül.

Árdrágítók nyomában.

Írta: GERZSENYI GYÖRGY főtörzsőrmester (Debrecen, nyomozó alosztály).

(Befejező közlemény.)

(Első közlemény a június 1-i számban.)

„Megállapodás. Mely létrejött Huszton, 1943. évi január hó 11-én Karics Berta huszti Vámhid-utca 25. szám alatti lakos és Eisikovics Dávid (Ötvös-utca 2.), továbbá Schreiber Ignác (Sárközi Pál-utca 16. szám) huszti lakosok között az alábbi feltételek mellett:

1. Szerződő felek megállapítják kölcsönösen, hogy Karics Berta huszti lakosnak egy fehérneműkészítő iparra jogosított iparigazolványa van, melyet 1942. évi január hó 23-án kapott a huszti főszolgabíróaságtól, mint iparhatóságtól. Az ipar jövedelméből üzéséhez szükségesé van nagyobb anyagi erőre, mint eddig rendelkezésére állt és azért csendes társként az üzletbe veszi fent nevezetteket oly módon, hogy azok az üzlet, illetve ipar további viteléhez szükséges tőkét rendelkezésre bocsátják. E szerint tehát Eisikovics Dávid betétként ad 5.000 P, azaz ötezer pengőt, Schreiber Ignác ugyancsak ad 5.000 P, azaz ötezer pengőt, összesen tehát adnak 10.000 P, azaz tízezer pengőt, mely összegnek a felvételét Karics Berta huszti lakos ezennel elismeri és nyugtatja.

2. Szerződő felek megállapítják kölcsönösen, hogy Karics Berta huszti lakosnak Huszton, Vámos-utca 40. szám alatt van egy háza, mely közös testvérel, Karics Erna huszti lakossal. Ezen ház értéke a mostani becslés szerint kb. 40.000 P. Ezek szerint tehát az adott 10.000 P betét Karics Berta részéről is biztosítottnak látszik. Nem kívánják azonban a betétet adó felek, hogy a fenti összeg az ingatlanokon külön biztossíttassék.

3. Szerződő felek kölcsönösen megállapodnak abban, hogy az elérendő tiszta jövedelem a felek között 51 és 49%-os arányban osztatik fel, még pedig akként, hogy Karics Bertát illeti a tiszta jövedelem 51%-a, míg Eisikovics Dávidot és Schreiber Ignácot 49%-a. Megállapítják a felek még azt is, hogy az üzletben alkalmazandó értelmiségi alkalmazottak a fizetését egyedül Karics Berta tartozik fizetni a reá eső tiszta jövedelemből, ennek fizetése a csendes társakat nem terheli.

4. Megállapodnak a szerződő felek abban is, hogy a tiszta jövedelmet három havonként állapítják meg a könyvek alapján. Az összeszámolás előtt is jogosultak a felek a szükséghez képest az előrelátható jövedelemből bármikor, jövedelmük arányában a kontó pénzt kivenni, ami azonban a fent említett három havonként történő elszámolásnál levonásba lesz helyezendő.

5. A betétet adó felek a csendestársi törvényben foglalt jogszabályokkal bírnak. Jogosak tehát a könyvet átvizsgálni és év végén a mérleget másolatban kell velük közölni.

6. Szerződő felek ezennel megállapodnak abban, hogy a csendestársi viszonyt kölcsönösen 30 napi felmondással szüntethetik meg. A felmondáshoz külön indoklás nem szükséges. A felmondási idő lejártával Karics Berta köteles a 10.000 pengő betétet kiadni, továbbá a felmondási idő végén fennálló esetleges tiszta jövedelmet a fentebb részletezett arány szerint kiadni.

Ezen megállapodás felolvastatott és megmagyaráztatott és a jelen volt tanuk előtt általuk jóváhagyólag aláíratott. Kmft. Karics Berta s. k., Eisikovics Dávid s. k., Schreiber Ignác s. k. Előttünk, mint tanuk előtt: Dr. Nemes Mózes s. k., Dr. Bolga Elek s. k.

5. Szóbeli megállapodás szerint Gelb Salamon ad az üzem részére 6 varrógépet használatra, díjmentesen.

6. A szóbeli megállapodás ellenére Karics Anna csak 2 esetben volt anyagbevásárlás végett Budapesten. Minthogy a textílianyaghoz egyáltalán nem értett, vele ment Gelb Henrik is, aki már akkor is egyedül végezte a bevásárlást. Később pedig Gelb Henrik mindig egyedül járt bevásárolni.

7. A könyvelést és kalkulációt Gelb Salamon végezte. Schreiber és Eisikovics soha nem jelent meg az üzemben a könyvek átvizsgálása végett.

8. Az üzemben 7 zsidólány és egy keresztény asszony dolgozott. Azokat Gelb Salamon fogadta fel s fizette.

9. Gelb Henrik, mint bevásárló, fizetést soha sem kapott. Amikor bevásárlásra akart indulni, 15.000—30.000 pengőt kapott Karics Bertától és azal Budapestre utazott. Budapesten két zsidó ügynök közvetítésével vásárolta meg a méterárut. 1943. június hóig kb. 42 esetben, ebből több alkalommal 28—30 P méterenkénti áruhoz hozott számlát. Ettől kezdve számlát soha sem adott át Karics Bertának és azt mondta, hogy az áru minőségre való tekintet nélkül 28—30 pengőért vásárolta. Gelb Salamon ezekből az árukból készített ingek árát minden esetben a már meglévő 30 P méterenkénti áru számlájához készített kalkulációja alapján állapította meg.

10. A számlák és számlamások egyeztetésekor kiderült, hogy csak annyi beszerzési számlát tudtak felmutatni, amennyiből a forgalomba hozott kész áruk 1/10-át lehetett kiállítani.

Az üzemben talált számlamások alapján megállapítást nyert, hogy a kész áruból az ország minden részébe küldtek a Debrecenivel azonos módon és áron.

A beszerzést igazoló eredeti számlák átvizsgálása után pedig az derült ki, hogy Gelb Henrik 28

A Kormányzó Úr Öfőméltósága adományozni méltóztatott a Magyar Ezüst Erdemérmét — Imrei József főtörzsőrmenteknek (X. ker.), kiváló szolgálati teljesítményeikért.

olyan budapesti kereskedőtől vásárolt méterárut, akk számlát adtak az áruról.

Az üzem átvizsgálása során megtaláltuk a kalkulációs könyvet, az üzlettel kapcsolatos kiadások és bevételekről vezetett előjegyzést és azokat a takarékpénztári értesítéseket, amelyekből kitűnt, hogy Karics Berta nevére az egyik huszti takarékpénztárnál folyószámlát nyitottak és az eladott készárunk az árát a kereskedők mindig a takarékpénztár címére küldték meg. Majd a takarékpénztár által Karics Bertának kiadott összegekről szereztünk értesítéseket. Ezek alapján sikerült megállapítani, hogy az üzem 10 hónap alatt kb. 500.000 pengőt forgalmazott. Ebből kb. 40%-ot lehet tiszta haszonnak számítani. Ennek a tiszta haszonnak azonban legnagyobb része a Gelb Salamon és Henrik nevű fia zsebében maradt, mert — mint említettem — amikor Gelb Henrik a méterárut 10—15 pengőért is már árdrágítva vásárolta, akkor ő Karics Bertának mindig azt mondta, hogy az áruért méterenként 25—30 pengőt fizetett, mert olcsóbban nem kapott.

Az üzemben talált szabáshulladékok átvizsgálása során sikerült több olyan szabályos négyszög- és téglalakú textildarabot találni, melyen pontosan a 31.000/1943. K. M. rendeletben előírt jelzések és fogyasztói ár volt feltüntetve, illetve benyomva. Ezeknek felmutatásakor Karics Berta beismerte, hogy a szabásnak Gelb Salamon az ő jelenlétében adta azt az utasítást, hogy az árukból lehetőleg ki kell vágni a fogyasztói árát. Ezt azonban csak az utóbbi időben csinálták így, mert már féltek, hogy a készáruban észre fogják venni a méterenkénti fogyasztói árát és leleplezik az általuk elkövetett sorozatos árdrágításokat.

A nyomozásnak Huszton való folytatását ekkor az illetékes nyomozó alosztály nyomozóinak és az őrsnek adtuk át. Mi pedig Debrecenben a rendőrséggel közöltük a huszti nyomozás debreceni vonatkozású részét. Majd az őrizetbe vett számlákkal Budapestre utaztunk és ott az ungvári nyomozó alosztálytól kivезényelt nyomozóval, valamint a budapesti rendőrkapitányság közellátási visszaéléseket nyo-

mozó rendőrkirendeltség detektívjeivel karöltve az említett 26 kereskedőnél ellenőrzést tartottunk. A kereskedőknél levő összes eredeti és másolatban levő számlákat biztosítottuk. Ezután javaslatunk alapján a központi nyomozó parancsnokság által valamennyi nyomozó alosztálytól Budapestre rendelt 2—2 nyomozóval a számlamásokból megállapítottuk, hogy a kereskedők mikor, hova, kinek és mennyi textilanyagot adtak el. Minden nyomozó alosztálybeli nyomozó a működési területére vonatkozó adatokat kiírta és kimutatásba foglalta.

A további nyomozást ezeknek a kimutatásoknak az alapján kezdte meg és folytatta azután minden nyomozó alosztály a saját működési területén az őrsökkel karöltve.

Most pedig ismertetem, hogy az alosztályunk közellátási alcsoportjához tartozó nyomozók az őrsökkel karöltve, a leírásomban rögzített eljárást követve, milyen eredményeket értek el és hogy a gyanúsítottak hogyan követték el cselekményüket.

Püspökladány községben: 1944. január 14-én megkezdett ellenőrzés során Róth László kereskedőtől kb. 1500 P értékű textilárut vettek őrizetbe, mert a kereskedő azokat az akkor érvényben volt rendeletekben előírt árjelzésekkel nem látta el.

Gál István zsidó divatáruházában megtartott ellenőrzés során 80—170 P fogyasztói árral ellátott kész ingek közül több darabban találtunk 5 P 80 f—10 P méterenkénti fogyasztói árát. Ezeket az árjelzéseket csak a legrészletesebb árvizsgálással sikerült megtalálni, mert azokat a nyak részen, vagy más olyan helyen tűntették el, ahol kétrétű a kész ing anyaga és ott befelé fordították az árjelzést, hogy ne lehessen észrevenni. A Gál-divatház részére ilyen magas árjelzéssel ellátott készáru özv. Bolhás Istvánné budapesti és Sternhell Emánuelné szerednyei lakos fehérneműkészítőktől érkezett. Futólagos számitással is azonnal meg lehetett állapítani, hogy a készáru 150—250%-os ártúllépéssel hozták forgalomba.

Szerednyén tartott ellenőrzéskor sikerült megtalálni a Sternhell Emánuelné birtokában egy olyan feljegyzést, melyen pontosan fel volt tüntetve, hogy a valóságban mennyiért vásárolták az anyagot és adták azt tovább, mint készáru. Többek között Sternhellné Sárosi Ede debreceni kereskedőtől vásárolt 100 méter textilanyagot, amelynek méteréért 37 pengőt fizetett, a számlán pedig Sárosi csak 17 P 27 fillért tüntetett fel. Sternhell Emánuelné az árdrágítással kapcsolatban kb. 30.000 P értékű textilárut vettünk bűnjelként őrizetbe.

A Debrecenben folytatott nyomozás során kiderült, hogy Sárosi Ede nem lakik Debrecenben, hanem Kisvárdán egy gyárnak az utazója. Volt azonban neki egy textilkereskedésre szóló, de szüneteltetett iparengedélye, amit fizetés ellenében átadott egy Stern Dezső nevű zsidónak, aki egy Frenkel Mór nevű zsidóval igen nagy mennyiségű textilárut szerzett be Budapesten ismeretlen nevű egyénektől magas felárakkal, amit még magasabb áron hozott forgalomba textil feldolgozóknak és kiskereskedőknek. Stern Dezsőtől és Frenkel Mórtól kb. 45.000 P értékű méteráru bűnjelt vettünk őrizetbe.

Ez a két zsidó több keresztény kereskedőtől elkérte az iparengedélyét azzal, hogy részükre buda-

pesti összeköttetésük révén árut fognak szerezni. Majd az iparengedélyt lefényképezték és visszaadták a tulajdonosának azzal, hogy nem kaptak árut. Ezeknek a fénymásolatoknak az alapján vásárolták azután sok esetben az árut, a nagykereskedő pedig a másolaton szereplő keresztény kiskereskedő nevére számlázta az árut.

Az Orosházán megtartott ellenőrzés alkalmával igen sok készáru sikerült találni, amelyeknek fogyasztói ára feltűnően magas összegben volt megállapítva. A 150—170 P fogyasztói árral ellátott kész ingek legnagyobb részben Budapestről, Szabadkáról és Nagyváradról származtak.

Budapesten és vidéken az eddig lefolytatott nyomozás során kétségtelenül megállapítást nyert, hogy legtöbb esetben az iparengedéllyel rendelkező keresztény textilkereskedő neve alatt zsidók működnek. Így többek között Kabala János keresztény kereskedő és fehérneműkészítő az üzlet menetéről egyáltalán nem tudott semmit. Ellenben Weingartner Márton zsidót, mint segédet alkalmazta. A valóság pedig az volt, hogy Weingartneről Kabala János eleinte 600—800, később 2000 P havifizetést kapott. Weingartner az ellenőrzés során olyan hamis számlákat mutatott, melyeket saját maga állított ki. A textil méterárut 30—40 P méterenkénti áron számlázta és az ilyen magas árat alapul véve kalkulálta az általa a valóságban 12—14 P-ért feketén vásárolt anyagból készített ingeket. Így lett 1—1 készingnek a fogyasztói ára 160—180 P.

Azonos módon követte el az árdrágításokat Budapesten még 9 fehérneműkészítő, akik maguk keresztények ugyan, de a hátuk mögött zsidó dolgozott. Akadt olyan keresztény kereskedő is, aki még azt sem tudta, hogy hol van az üzlete és arra hivatkozott, hogy mindent „a Schwarcz úr” tud. Került olyan kereskedő is, aki a békebeli árukat elrejtette, amelyeknek annak idején még csak 1—3 P volt a méterenkénti ára. Az utóbbi időben azután pár ízben 30—40 P méterenkénti fogyasztói árral vásároltak külföldi árut, amelyekről szabályszerű számlákat is kaptak. Ezeket a számlákat azután arra használták fel, hogy az elrejtett békebeli magyar árut újonnan beszerzett külföldi árunak feltüntetve, 10—15-szörös áron a külföldi áru számlájára kalkulálták.

A Budapesten folytatott nyomozás során az alosztály nyomozói a budapesti detektívekkel karöltve kb. 400.000 P értékű árut vettek bűnjelként őrizetbe, amelynek egyrésze méteráru, egyrésze pedig készáru volt.

Szabadkán egy „Mira” elnevezésű fehérneműkészítő üzeméhez vezettek a nyomozás szálai, amelynek zsidó tulajdonosa a 2 P 38 fillérért beszerzett méteráruból 62 P 50 f és 88 P 74 f-ért árusította a viszonteladó kiskereskedőknek a kész férfinget. Itt az üzem megszűnő félben volt, ezért csak kb. 2000 P értékű bűnjelt sikerült biztosítani.

A nyomozásnak Nagyváradra vezető részét átirat alapján a nagyvárad rendőrkapitányság nyomozta.

Orosházán a nyomozás során kb. 70.000 P értékű készáru sikerült bűnjelként biztosítani.

A Komádiban folytatott árellenőrzéskor Felner József keresztény kereskedőnél találtak a nyomozók

feltűnően magas fogyasztói árral ellátott kész férfinget, alsónadrágot és női kötényt.

A kereskedő ezeket, a felmutatott számlák tanúsága szerint, Pék András és Gagy Béla gyulai lakos fehérneműkészítőktől vásárolta. Amikor a járőr nevezeteket Gyulán kikérdezte kiderült, hogy ők az árukon csak filléreket kerestek, mert az egész üzletet Klein Aladár gyulai szénaügynök zsidó bonyolította le. Klein Aladár a méteres textilárut ártúllépéssel feketén megvásárolta, azokat Gagy Béla és Pék András fehérneműkészítőkkel feldolgoztatta. A szám-

Tábori csendőreink életéből.

Repülőgépbe száll a járőr.

Gepkocsi ellenőrzés.
Dr. Lépes szds telv.

lákat minden esetben sajátkezűleg állította ki. Pék és Gagy nevére számlatömböt vásárolt és a kiállított számlákat Pékkel és Gagyinéval iratta alá. Az aláírást minden számlázott darab készáru után 50—50 fillért fizetett a fehérneműkészítőknek. A 6—1. pengő méterenkénti fogyasztói árral ellátott méteráru minden esetben számla nélkül 15—20 P-ért vásárolta, a készáru pedig 25—30 P méterenkénti árat véve alapul, kalkulálta.

Az így előállított készáru Bárdos Ferenc békéscsabai lakos, zsidó ügynök közvetítésével hozta forgalomba, akinek minden eladott készáru után darabonként 5 P jutalékot fizetett.

E nyomozás során 2000 darab készáru eladását sikerült Klein Aladárra rábizonyítani. Ezek közül 400 darabot, kb. 20.000 P értékben bűnjelként őrizetbe vettek.

A Mezőkovácsházán megtartott ellenőrzés alkalmával is sok olyan fehérneműt találtak a nyomozók, amelyeknek a fogyasztói ára feltűnően magas volt. A készáruban a méterenkénti fogyasztói ár a legnagyobb alaposággal történt átvizsgálás után sem volt megtalálható. A magas árakra és az előzőleg lefolytatott nyomozások során szerzett tapasztalatokra való tekintettel, a számlákat vizsgálták át a nyomozók, amelyek látszólag kifogástalanok voltak s a kereskedő is csak az akkor érvényben volt rendeletben megengedett százalék hasznot számította hozzá a beszerzési árhoz.

Igen sok számla származott Lépes Jánosné mezőmegyeri fehérneműkészítőtől. Ezért a nyomozók Mezőmegyerre utaztak, ahol a fehérneműkészítőt részletesen ellenőrizték, melynek során összegezték azokat a számlákat, amelyekkel nevezett a méteráru vásárolta azokkal a számlamásolatokkal, amelyeknek alapján Lépesné a készáru forgalomba hozta. Itt is kiderült, hogy legalább ötször annyi anyagból készült készáru hozott forgalomba, mint amennyi anyag beszerzését számlával tudta igazolni. Eme bizonyíték elébitárása után Lépesné töredelmesen beismerte, hogy a méteráru a férje Békéscsabán és Nagyváradon vásárolta. Azokról csak igen ritkán kapott számlát. Az árukért a szelvényekben benyomva volt méterenkénti fogyasztói árnál minden esetben többet fizetett. Így pl. a 6 P 94 f méterenkénti fogyasztói árral ellátott áru 35 P-ért, a 12 P 26 f fogyasztói árral ellátott anyagot pedig 40 P-ért vásárolta. Pár esetben kapott olyan számlát is, melyekre ezek a magas árak voltak feltüntetve. Ettől kezdve még abban az esetben is mindig a legmagasabb árat feltüntető számla alapján kalkulálta a készáru, ha azt olcsóbban tudta beszerezni és ha számlát is kapott azokról.

Az ügy nagyváradi részét átírat alapján a nagyváradi rendőrkapitányság nyomoztatta.

Lépesné férje kovácsmester. Mióta felesége fehérneműkészítéssel foglalkozik, a mesterségét nem folytatta, hanem a méteráru beszerzését és a készáru forgalomba hozását végezte. Egy alkalommal megismerkedett Békéscsabán Kocsis György ottani kereskedősegéddel, akitől érdeklődött, hogy nem tudna-e ajánlani valahol textilméteráru. Kocsis felajánlotta a birtokában levő 45 méter háziszőtt anyagot, amelynek méteréért 29 P 50 fillért kért. Kocsis elmondta, hogy ő az anyagot Mezőberényben

Június 15.-i számunkban megemlékeztünk a külföldi útra indult csendőreinkről. Megérkezés egy hollandiai városba. (Liepelt német vezérőrgy. felv.)

Zabos Béla és Kajtár József takácsmesterektől szerezte be, azokról számlát is kapott. A számlán csak 12 P 26 f méterenkénti ár van feltüntetve, de ő azokról 27 P-t fizetett méterenként és neki is kell valamit keresni.

Ezután még több ízben adott el Kocsis Lépesnek azonos körülmények között és áron méteráru. Egyidejűleg átadta Lépesnek az árukkal együtt Zabos és Kajtár takácsmesterektől kapott számlákat is.

Zabos és Kajtár kikérdezésük során tagadták, hogy a számlákon feltüntetett áraknál magasabb árat követeltek vagy fogadtak volna el Kocsistól.

Lépes Jánosné kb. 9000 P értékű készáru bűnjelként őrizetbe vettek. Lépesné még csak pár hónap óta foglalkozott fehérneműkészítéssel és így nagyobb tőkét nem sikerült szereznie. Beismerete, hogy kb. 1000 P készpénze volt, amikor megkezdte a fehérneműkészítést viszonteladók részére.

Most már mindenki előtt érthető, hogy a méteráru eltűnésével egyidejűleg miért szaporodott gombamódra a feldolgozó üzem. A 31.000/1943. K. M. rendelet ugyanis elrendeli, hogy a méteráru szelvényébe az áru méterenkénti fogyasztói árat, szám- és betűjelzést és az előállító gyár kezdőbetűit könnyen el nem távolítható módon be kell nyomni. A zsidóság rövid idő alatt megtalálta a kibúvót a rendelet alól, a zsidóktól pedig egyes gyengejellelű keresztény egyének is eltanulták. Tudták azt, hogy a méteráruval való üzérkedést minden ügyesebb fogyasztó is észreveszi, ellenben a készáru magas ára miatt nem a kereskedőket fogják okolni. Arra is rájöttek, hogyha a külföldi jelzést fogják használni, még könnyebb lesz a megtévesztés, mert az közismert dolog, hogy a külföldről behozott árunak az ára rendszerint magasabb, mint a belföldi árué.

Almáskamarás községben árdragító visszaéléssel kapcsolatban 3 kereskedőtől összesen kb. 17.914 P értékű textiláru bűnjelként vettek őrizetbe.

Ez a három kereskedő úgy követte el az ártülpést, hogy nagymennyiségű régi áru tartottak vissza a forgalomtól és amikor a folyó év elején a nagykereskedőknél a műrostit anyagokból készült készáru, a békebeli árakhoz viszonyítva, nyolc-tízszeres áron tudták csak beszerezni, ők minden további nélkül ezekkel a magas árakkal látták el az üzletükben lévő régi áru.

Almáskamaráson ezenkívül még 7 kereskedő nem látta el az üzletében levő árukat az előírt árjelzéssel. Emiatt tőlük összesen kb. 56.777 P értékű textiláru vettek őrizetbe, mint bűnjelt.

Fent írtakon kívül még több helyen sikerült kisebbmennyiségű áru bűnjelként biztosítani, amelyekkel kapcsolatban árdragító visszaéléseket követtek el vagy árjelzéseket nem alkalmaztak.

Hangsúlyoznom sem kell, hogy a textillel kapcsolatban az utóbbi időben azonos a helyzet az egész országban. Az alosztály irányításával a debreceni kerület területén levő őrsök csupán pár hónap alatt 178.000 P értékű textiláru vettek őrizetbe, mint bűnjelt.

Ebbe az összegbe a kisebbmennyiségű és értékű őrizetbe vett áru nincs is beleszámítva.

Csaknem minden árdragításnál a zsidók játszották a főszerepet.

A nyomozás kezdetétől szem előtt tartottuk azt a fontos körülményt, hogy még a jobbminőségű és külföldről behozott fehérneműhöz való textilárúnak sem volt magasabb a maximális ára 18—20 pengőnél, a belföldi árunak pedig a méterenkénti fogyasztói ára az elmúlt évben általában 5—12 P volt méterenként. Ha a készáruban a legnagyobb gondossággal való átvizsgálás után sem sikerült a méterenkénti fogyasztói árat megtalálni és a készáru a felhasznált méterárumennyiséget figyelembe véve aránytalanul magas árral volt jelezve, illetve ellátva, mindig nyomozás tárgyává tettük, hogy a kereskedő a készáru kitalálta szerzete be. Csaknem minden esetben sikerült már a feldolgozónál megállapítani a többszáz százalékos ártülpést, amit legtöbbször üzletszerűen követtek el. Sokan éltek és gazdagodtak meg egyik napról a másikra ebből. A szálak rendszerint a textilnagykereskedőkhöz vezettek, akik még a maximális áron kapták ugyan a kiutalt méteráru a gyártól, de ők már nem a rendes úton hozták forgalomba, hanem zsidó ügynökök közreműködésével feketén, az akkori fogyasztói árnál jóval magasabb áron. De akadtak olyan nagykereskedők is, akik maguk dolgozták fel a méteráru és készállapotban hozták forgalomba megfizethetetlenül magas árakon. De ha méteráruként került is forgalomba, 5—8 kézen keresztül jutott a fogyasztóhoz, már készállapotban 300—400%-os ártülpéssel.

Most már minden remény megvan arra, hogy a fekete kereskedelem alaposan csökkenjen. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a pénz sok gyengébb alapon álló keresztény embert is könnyen megszedít, akik a könnyű pénzszerzési lehetőségeket kihasználva, mindent el fognak követni, hogy márol-holnapra meggazdagodjanak. Közreadott tapasztalataim tehát nem vesznek kárba ezután sem.

A közellátással kapcsolatos nyomozások során minden esetben igen fontos az, hogy annak a köz-

szükségleti cikknek, amellyel a visszaéléseket elkövették, a termelőtől egészen a fogyasztóig kövessük az útját. Így fogunk tiszta képet kapni, hogy kinek milyen része van a visszaélésekben. De igen fontos az is, hogy a gyanúsítottak anyagi viszonyait minden esetben alapos nyomozás tárgyává tegyük. Mennyi ingatlan és ingó vagyona volt akkor, amikor az üzletszerűen elkövetett árdragításokat megkezdte és mennyi van jelenleg. Az erre vonatkozó előadását éppen úgy ellenőrizni kell, mint ahogy a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyéb adatokat. Bár sokan azzal érvelnek, hogy ha ilyen részletesen nyomozunk, akkor csak igen kevés ügyet fogunk elintézni, de véleményem szerint inkább kevesebb esetet nyomozunk és azt minden részletében tisztázzuk, semhogy a bíróság felmentő ítéletet legyen kénytelen hozni.

KATONAI ISMERETEK

TARTÁLY-TENGERALATTJÁRÓ.

A német haditengerészet egy új hajótpust használ tengeri háborújában: a tartály-tengeralattjárót.

Ha eddig a nyílt tengeren lévő tengeralattjáró löszer-, üzemanyag-, vagy élelmiszerkészlete kifogyóban volt, visszatért támaszpontjára, hogy magát újra ellássa. Ennek az útnak megtakarítására honosították meg a tartály-tengeralattjárókat, amelyeknek az a hivatása, hogy a harcoló tengeralattjáróknak minden készletét a nyílt tengeren pótolják.

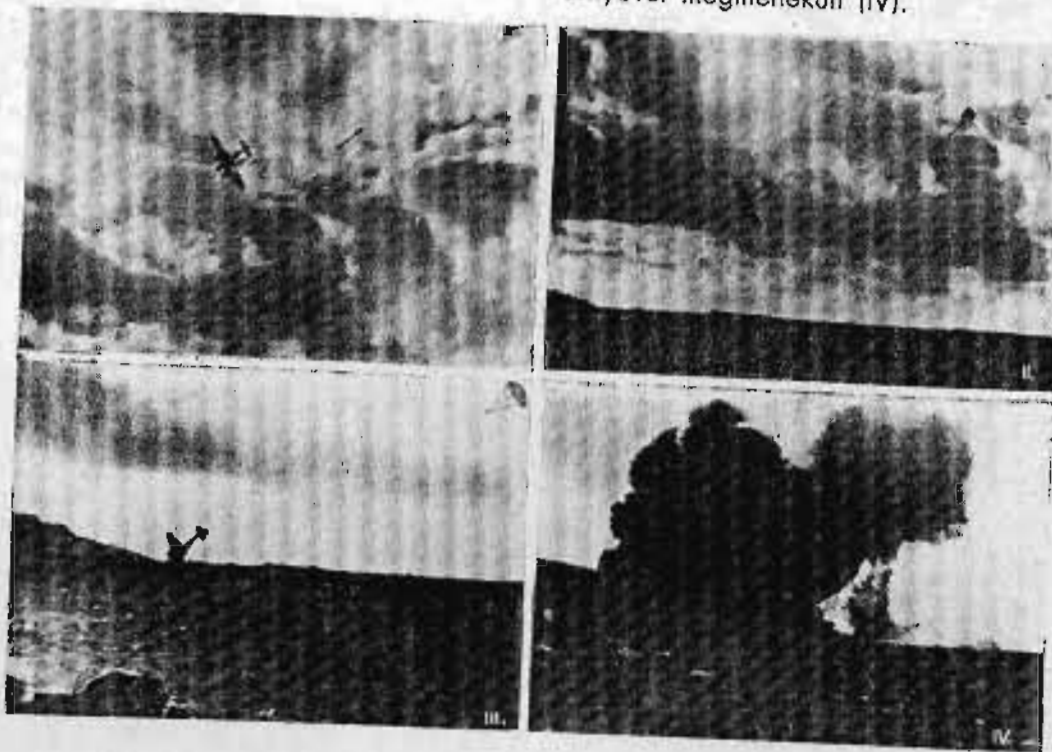

Az anyag átadásának helyét és időpontját rádióval beszéli meg a tartály-tengeralattjáró a hozzátartozó egységekkel. A tengeralattjárók azután csövek és daruk segítségével veszik fel az utánpótlást a tartály-tengeralattjáróból.

A tartály-tengeralattjáró műmesterei a rendelkezésre álló tartalék-alkatrészekkel a harcra tartály-tengeralattjárón kisebb javításokat is el tudnak végezni. A megsebesült és beteg legénység szintén a tartály-tengeralattjáróra száll át. Ugyanitt szakképzett tartalék legénység is rendelkezésre áll ezek pótlására.

BOMBÁZÓ REPÜLŐGÉP LELOVÉSE.

A Bristol-Blenheim mintájú ellenséges bombázó repülőgép a légvédelmi tüzérség hatásos tűzkörletébe kerülve: találatot kapott.

A „GIGANT”.

A mostani világháború folyamán igen sokszor alkalmazták a légi úton való szállítást ejtőernyős egységek után bevetésre kerülő légi gyalogság szállítására, bekerített egységeknek utánpótló anyagokkal való ellátására, sebesültek szállítására. A kiterjedt arcvonalak s a rossz közlekedési viszonyok miatt egyre több és nagyobb teljesítményű szállítógépet kellett beállítani.

Dr. Messerschmidt, a világhírű német tervező megteremtette a híres, Me-323 jelzésű „Gigant” nevű szállító-repülőgépet, amely a legnagyobb a magaméjében a világon.

A hatmotoros, — egyenként 800 lóerős — gép óránként kb. 260 kilométer sebességgel repül. Felszállá-

lásához mintegy 800 méteres futópálya kell. Eközben a gép a víz kerékkel álló, harckocsi hernyótalphoz hasonló futó-szerkezetén halad. A 28 méteres törzset a csaknem hatvanméteres szárnyak egyensúlyozzák a levegőben. Teherbírása 12 tonna. A gép szállítani tud: egy harckocsit, vagy egy löveget vontatójával, vagy egy tehergépkocsit pótkocsijával, vagy ötven megtöltött benzinhordót, vagy kilencezer kenyert. Csapatszállításra is alkalmas: 130 teljesen felszerelt katonát, vagy 60 fekvő sebesültet szállíthat.

A rakodás az orr-részen keresztül történik. A Gigant szállítás közben vitorlázógépeket is tud vontatni.

A gép vezetéséhez két pilóta, két műszerész és két rádiós szükséges. Önvédelmére nagyhatású géppuskák szolgálnak.

A pilóta kiugrik a gépből (I). A gép a föld felé zuhan, az ejtőernyővel leereszkedő pilóta elmarad mögötte (II). A gép a földhöz csúszdik (III). Hatalmas láng és füstfelhő jelzi a gép helyét. A pilóta ejtőernyővel megmenekült (IV).

Támadás a Rajnánál.

A „Militärwissenschaftliche Rundschau” cikke nyomán.

A sűrűn szitáló eső ólmos szürkéséggel vonja be a Rajna mindkét partját borító erdősegeket. Milyen nagy ellentét a két part között, bár látszólag semmiben sem különböznek egymástól. A túlsó parton a Maginot vonal előretolt betonfedezékei, véstűjósó hallgatásba burkolózva, az innenső parton pedig támadásra készenálló német csapatok.

Az utászok — gondosan rejtett tömlőcsónakjaikkal — már felkészültek a rohamjárőrök áthajózására. Nem messze tőlük a bokrokban a rohamjárőrök gyalogosai rejtőznek. Az emberek még egyszer végig tapogatják fegyvereiket és felszerelésüket, óvatosan megigazítják a derékszijuk mellé tűzdelt kézigránátokat, megtöltik a golyószórókat és feszülten figyelnek. Hátrább az erdőben, úgyszólván minden bokor és fatörzs mögül, távcsővön át vagy anélkül, csillogó szemek figyelik a túlsó partot.

A mesterien rejtett tüzfegyverek irányzói, várakozó tekintettel néznek parancsokra, jelezve, hogy ők is felkészülve várják a nagy pillanatot.

A pontosan egyeztetett órák mutatóit lesik most mindnyájan: gyalogosok, tüzerek, utászok. Végre 10 óra!

A visszafojtott csendet egy közeli üteg össz-tüzeinek élesen felcsattanó hangja töri meg, amelyre mint jeladásra, szinte egyszerre kezdi meg a tüzet az arcvonal minden lövege és nehéz fegyvere. Ez a tüzérségi előkészítés csak 10 percig tart, de hatása a túlsó parton borzalmas lehet. A különböző ürméretű ütegek, páncéltörő lövegek, nehéz puskák, géppuskák, e pokoli tíz perc alatt a megengedett legnagyobb tűzgyorsasággal tüzelnek. A géppuskák fényjelző lövedékei sűrű, villogó hálót borítanak a folyó tükre fölé. Szikrázva porlik a túlsó parton a francia erődök beton fala, mindjobban elmosódva az egymásután robbanó gránátok okozta fekete füstfelhőben.

A szemek ismét az órák számlapjára merednek: mindjárt vége a 10 percnak. Hirtelenül, minden átmenet nélkül ismét a tíz perc előtti csend borul a tájra. Ugyanakkor lenn a parton, néhány halk vezényszóra az utászok már a vízre dobják tömlőcsónakjaikat, a rohamjárőrök pillanatok alatt beugranak és máris száguldanak a túlsó part felé.

Egyetlen lövés sem esik, sem az innenső, sem a túlsó partról. Vajjon sikerült-e tüzérségi tüzzel az ellenség ellenállását csírájában letörni, vagy csak azért hallgatnak el most, hogy annál közelebből, annál eredményesebben zúdithassák majd elhárító tüzüket a támadókra? Erre gondolnak a rohamjárőr emberei, amint csónakjaikon sebesen közelednek az ellenséges part felé. Majdnem egyidőben ütközik a rohamcsónakok orra a túlsó partba. Amíg a rohamjárőrök emberei néhány hatalmas ugrással eltűnnek a parti bozótban, az utászok villámgyorsan fordulnak vissza újabb szállítmányért. Lassan, vontatottan indul meg a franciák oldaláról a tűz, mintha csak most ocsúdnának fel a tüzérségi előkészítés okozta kábulatból. A meglepetésszerűen előretörő rohamjárőrök hamar elintézik a part közelében felállított

francia géppuskákat és fészkeket. Hiába szólal meg most már a francia tüzérség is, tűzcsapásaival keresve a németek sejtett átkelési helyét, a függő ide-odasuhanó rohamcsónakokon már csaknem egy egész zászlóalj érte el a túlsó partot, sőt az utászok már megkezdik a nehézfegyverek és járóművek áthajózáshoz szükséges tagok építését is.

A túlsó partról már érkezik az első foglyok. Annyira meg vannak zavarodva, hogy beszélni sem tudnak. Ki hitte volna, hogy ilyen szakadó esőben és szokatlan időben, délelőtt 10 órakor fognak a németek a Rajnán át támadni?

Ezalatt a rohamjárőrök óvatosan, de gyorsan nyomulnak előre a fás, bokros, sok helyütt ingoványos terepen. Gyakran a folyó holt ágai állják útjukat, de a mindig kéznél levő utászok hamar átsegítik őket ezeken is.

Az egyik rohamjárőr parancsnoka valami gyanús pillantást meg: halk parancsszavára a járőr lát-hatatlanul meglapulva eltűnik a bokrokban, csupán golyószórójának halk kattánása jelzi, hogy tűzkészen várja az eseményeket. A fák között, óvatosan tovasuhanva, francia járőr siet a part felé. Talán azt akarja megállapítani, hogy mit jelentett a lövöldözés a parton. De nem jutnak messze. A golyószóró rövid sorozattal rajtuk üt. Egyikük felhőrdül, a többiek máris körül fogják a németek. A meglepett franciák alig tudják felfogni, hogy alig 1000 méterre a Maginot vonaltól, a Rajna innenső partján már németek vannak.

Igy ment az előnyomulás máshol is. A kora délutáni órákban a rohamcsapat járőrei már elérték a Rajna mentén húzódó fás, bokros terület nyugati szegélyét és felvették az érintkezést a Maginot vonal előlő állásaival, mely ott az Artolsheim, Mackenheim, Markolsheim, Azenheim-i út mentén húzódott.

Míg a világháborúban a hadviselő felek szinte szabályszerűen, majdnem mindig a kora hajnali órákban indították meg nagyobb szabású támadásaikat (folyamátkelekések, megerősített állások elleni támadások), addig a jelenlegi hadjárat alatt a németek — mint fenti esetben is — igen gyakran szokatlan időpontban, látszólag kedvezőtlen, esős időben támadtak, hogy ezzel az ellenséget hatásosan meglepjék. Egyhangú, esős napok álmosító óráiban, amikor a kiállított figyelő őrszemek és közelbiztosítók figyelme könnyen lankad és még a küzdők első vonalában is mindenki fedezéket keres és ezzel a harc-készültség csökken, az ellenőrzésre hivatott tiszték és altiszték annál éberebben őrködjenek egységeik harckészültségén. Az emberekbe bele kell nevelni a tudatot: támadásra nincs alkalmatlan idő, az ellenség a nap minden szakában, bármelyik órájában támadhat és ebben semmiféle rossz idő őt meg nem akadályozza.

Báró Freiberg, magyar születésű dragonyos alezredest a spanyol örökösödési háborúban Cremonánál a franciák körül fogták. Mahoni francia őrnagy, pardont ajánlott fel neki, azonban Freiberg így szólt: „Ma talán az a nap van, amikor pardont osztogatnak? Tegye Ön kötelességét!” És hőiesen küzdve elesett.

Menetel a honvéd...

Tüzel a gránátvető.

Golyószórós lövész tüzelőállásban.

Töltik az aknavetőt.

Tettenérés.

Írta: GECSE BÉLA szakaszvezető (Szerencs).

A szerencsi őrskörletben, ahol 1941-ben szolgálatot teljesítettem, akkoriban igen sok volt a vagyoni elleni bűncselekmény. Csaknem valamennyi éjjel betörték, ami mondhatom, sok gondot okozott az őrsnek.

Az eredménytelenség az őrs mindegyik tagját bosszantotta s ezért szolgálaton kívül is gyakran végeztünk megfigyeléseket. A sértettek közül többen állították, hogy látták a tettest, de felismerni nem tudták, a helyszínelések alkalmával pedig támpontokat találni nem lehetett.

1943 május 18-án, 21 órakor felszólított szolgálatra vezényeltek ki Józsa István csendőr járőrtársammal, azonban az elővezetést nem tudtuk fogantósítani, mert az elővezetendő a lakásáról ismeretlen helyre távozott.

Másnap este szolgálaton kívül az illető lakása körül lest tartottam és megállapítottam, hogy otthon tartózkodik. A laktanyába siettem, őrsparancsnoknak jelentettem észlelétemet. Mindjárt szolgálatba is vezényelt. Járőrtársam ezúttal is Józsa csendőr volt. Utunk a szerencsi cukorgyár mellett vezetett el. Amint a gyárigazgató lakása felé közeledtünk, sipolást és kiabálást hallottunk. A hang irányába futva a cukorgyári éjjeliőrt pillantottuk meg, aki az igazgatói lakás kapujában állt. Közölte velünk, hogy ő kiabált, mert a kertben egy gyanús embert látott, akinél valami batyu volt. Felszólításra az felelte, hogy „a kertész vagyok”, azonban az ő közeledésére az orgonabokrok közé bujt.

Járőrtársammal bementünk a kertbe, hogy az elrejtőzött embert feikutassuk. A sűrű orgonabokrok között több sétaút vezetett. Hogy hamarabb ráakadjunk, járőrtársammal különböző irányban indultunk el. 15—20 lépés után a bokrok között gyanús mozgást észleltem, közelebb menve azonban utamat egy 2 m magas drótkerítés akadályozta. A kerítésen átugrottam és egy udvarba jutottam. Ugyanekkor a velem szemközt lévő kőkerítésen egy ember igyekezett átjutni, akinek már csak a felső testét láttam. „A törvény nevében” megállásra szólítottam fel, de ezt nem vette figyelembe. Egyetlen nekirambóval felugrottam a kerítésre s így sikerült megjegyezmem emberem menekülési irányát.

A kiáltásomra odasielő járőrtársamnak meghagyttam, hogy fusson ki az utcára a kerti kapun át és a menekült — elébe kerülve — tartóztassa fel. Én magam, az eddigi irányban folytatva az üldözést.

A Rákóczi-utcára kiérve jobbra fordultam és járőrtársammal szinte egyidőben értem a Nyár-utca torkolatához, ahol a menekülő helyett egy utcaseprőt találtunk. Ez közölte, hogy az imént egy batyus ember futott feléje, de mikor őt meglátta, visszafordult és ellenkező irányba menekült. Erre a Nyár-utcába fordulva utána futottunk, de ekkor már csak 100 m előnye volt. Üldözöttünk nem lehetett valami jó futó, mert mire a kb. 200 m hosszú utca végére értünk, alig néhány méter volt közöttünk a távolság. Ekkor már jól láttuk, hogy batyut cipel. A Magyar-utcába érve a menekülő hirtelen balra fordult s az árok és a kerítés között futott, míg mi az árkon kívül üldöztük.

Kb. 200 métert haladva már vele egy vonalban voltunk. Járőrtársam átugrotta az árkot és 2—3 lépéssel elébe került, mire az a batyut a másfél méter magas kerítésen át bedobta egy konyhakertbe és ő is be akart oda ugrani. Járőrtársam ekkor puska-tussal hátbaütötte, mire a konyhakertbe zuhant. Magam is azonnal átugrottam a kerítésen, de emberünk még mielőtt megfoghattam volna, felugrott és tovább menekült. Mi a nyomában. Így üldöztük még vagy 2—3 házastelken át, kerítéseken, kapukon, udvarokon keresztül. Mikor aztán egy több mint 2 m magas kapun akart átmászni, utólértem s kezét megragadva, a kapuról lerántottam.

Kimerülten elterült a földön és mozdulatlan maradt. Puskámat a mellének szegezve vártam, hogy járőrtársam oda érjen. Üldözöttünk néhány pillanat múlva magához tért s ekkor kijelentettem elfogását és parancsot adtam járőrtársamnak, hogy bilincselje meg. Közben megkérdeztem, hogy hívják. Amint magát megnevezte, felismertem benne községünk egyik nem is rossz hírben álló lakóját.

A személymótozás alkalmával két villanyégőn kívül mást nem találtam nála, azonban ennek is megörültünk, mert több lopás helyszínelésénél megállapítottuk már, hogy a tettes a villanyégőt magával vitte. Gyanúsítottunk már ott beismerte, hogy lopásokat követett el, de hogy kinek a sérelmére, azt nem tudja.

A gyanúsítottat ezután a községhezához kísértük a bűnjelkekkel együtt, melyek egy asztalterítőbe bekötött 2 drb gépszíjból és 2 párna nagyságú zacskó fosztott libatollból állottak. Így juttatta a kezünkre a véletlen. — de az erős akarat és a kitarítás is — a tettest.

A községhezától az esetet őrsparancsnoknak telefonon jelentettem és parancsot kértem arra, hogy az eredeti parancsot, az elővezetést fogantósítsam-e, vagy pedig a nyomozást folytassam. Őrsparancsnkom azt a parancsot adta, hogy mivel már másodízben vagyok az elővezetés végett kivezényelve, azt fogantósítsam. A fogoly őrzésére pedig azonnal járőrt vezényelt ki.

A nyomozásba később az egész őrs és a 8. nyomozó alosztály három tagból álló járőre, valamint a szomszédos őrsök is bekapcsolódtak. Ugyanis a gyanúsított lakásán annyi bűnjellet találtak, hogy annak bizonyító hatása alatt gyanúsított csak Szerencs községben 30 rendbeli betöréses lopást ismert be, ebből 15 rendbelit az elsötétítés ideje alatt követett el.

A gyanúsítottat az őrs 1943. május 28-án tényvázlattal a sátoraljaujhelyi kir. ügyészségnek átadta. Nevezett a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék rögtönítélő bírósága 1943. június 5-én halálra ítélte s az ítéletet rajta 1943 július 6-án végrehajtották.

Az embertelen büntetések a katonaságnál még a XVIII. században is érvényben voltak. A hadicikkek szerint a következő halálos ítéleteket lehetett alkalmazni: elevenen megégetés (pl. varázslókat), felnégyelés, felakasztás, agyonlövés. Testi büntetések: egyes testrészek levágása (pl. a mutatóujj és köcsépűj az esküszegőknel), szégyenbélyeg rásütése tüzes vassal, megbotozás, vesszőfutas stb. A fogság-tenyítés ritka volt.

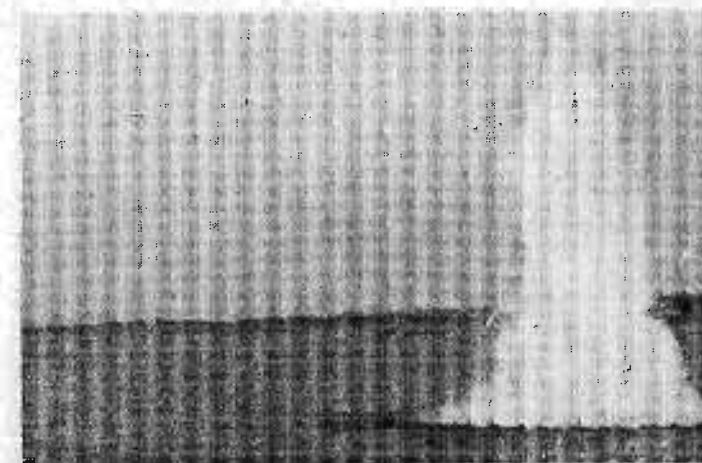
Ellenséges repülők által ledobott víziaknák ártalmatlanná tétele.

Úszó akna.

Akna keresés.

Az akna robbantása.

HŐSEINK

Dr. Hidvégi Flórián százados.

1942. évben, mint a 2. hadsereg hadtápparancsnokságának alárendelt 108. hadtáppászólóalj H. és K. tiszte, a keleti hadműveleti területen teljesített szolgálatot.

1942 augusztusában a Novyj-Oskolban állomásozó zászlóalj kiterjedt működési területén élénk partizánvékenység ütötte fel a fejét, melynek leküzdésére dr. Hidvégi Flórián százados parancsnoksága alatt egy csendőr szakasszal és géppuskás rajjal megerősített lövész századot rendeltek ki. A hétnapos tisztogatási tevékenység során a század és a partizánok között több esetben kifejlődött tűzharcban az ellenség véres veszteséget szenvedett.

A Redkodub község (Novyj-Oskoltól ÉK-re) melletti erdő megtisztítása alkalmával dr. Hidvégi százados több ízben megsebesült. Bekötözése után nyomban visszatért küzdő csapatához és tovább vezette azt.

Nagy része volt abban, hogy a zászlóalj működési területén a partizán mozgalom nem kapott erősebben lábra és az utánpótlást veszélyeztető romboló cselekmények nem fordultak elő.

A partizánok elleni harcokban az ellenség előtt tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásáért a Kormányzó Úr Ö Főméltósága a Kormányzói Dicséret Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérmével a hadiszalagon a kardokkal tüntette ki. Megszerezte még az I. osztályú Tűzkeresztet is egy sebesülési pánttal.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Írta: FERENCZY ÜDÜN alezredes.

(12. közlemény.)

A tizedes parancsnokának mindezeket nem jelentette. Megindult a lejtőn lefelé, ahol már nem volt megállás s amely az akasztófához vezetett. A tizedest a túloldali ember immár karmai között tartotta s többé nem engedte ki. A tizedes a tudomására jutott összes bizalmas adatokat kiszolgáltatta. Majd vállalkozott arra is, hogy a hírszerző tervezett betörésénél segítse.

A betörés időpontjául azt az időszakot választották, amikor a tiszt szabadságra ment. A tiszt ideiglenes helyettesítéssel a hozzá beosztott altiszttel bizta meg s az ügymenet kezeléséhez elengedhetetlenül szükséges iratokat kiadta. Az altiszt a kapott iratokat és feljegyzéseit íróasztala fiókjába csukta. Egyedül lévén, az iroda őrizetére még fokozottabb módon felhívta a tizedes figyelmét. Ezenkívül egy titkos jelet is alkalmazott az irodában, mely azonnal elárulta a beavatottnak, ha idegen járt az irodában. A tizedes a jelel nem tudott. Tudta azonban, hogy bizalmas iratok vannak az íróasztal fiókjában.

Egy februári délután az altiszt néhány órára eltávozott az irodából. Elhelyezte a titkos jelet és jól becsukta az ajtókat.

Amikor dolgvégeztével visszatérőben volt, az utcán a túloldali emberrel találkozott, aki sietve a város széle felé igyekezett.

Az altisztnak odakiáltotta, hogy másnap valami fontos közölnivalója lesz.

Amikor az altiszt belépett a szobába, a titkos jelet azonnal mutatta, hogy távollétében idegen járt ott. Az altiszt — rosszat sejtve — ki akarta nyitni az íróasztalfiókot. A zár el volt piszkálva. Mikor végre sikerült azt kinyitnia, a teljesen üres fiók meredt a szeme elé. Elloptak mindent, ami a fiókban volt.

Ebben a pillanatban lépett be az irodába a tizedes. Az őrmester a derékszíjat leoldotta és úgy tett, mintha akkor érkezett volna a városból.

— Nem találkozta a túloldali emberrel? — kérdezte az altiszt a tizedestől.

— Nem, de úgy rémlik, mintha láttam volna az utcán. De nem biztos, hogy ő volt, — hangzott a tizedes válasza.

Az altiszt rohant a csendőrségre, rendőrségre, határőrségre, felriasztott minden épkézláb embert, hogy a „túloldali“-t kézrekerítse. Őrá irányult a gyanuja. Már régen nem nézte jó szemmel azt a toprongyos alakot.

Minden hiábavaló volt, a túloldali eltűnt. A kis városkában azonban hamar híre futott az esetnek. Estefelé jelentkezett egy polgári gépkecsivezető, aki elmondta, hogy ő vitte a túloldalt gyors iramban a határra. Azt az utasítást kapta tőle, hogy másnap hajnalban ismét legyen készen egy gyors fuvarra.

Nem maradt más hátra, mint éjjelre lezárni a határ egy nagy darabját, mert hiszen a túloldali vissza szándékozott jönni, de csempészutakon járt és nem lehetett tudni, hol fogja átlépni a határt.

Már-már úgylátszott, hogy hiábavaló volt az egész éjjeli lesbenállás, amikor egy határőr tizedesünk előtt, a sötétben megroppant az erdő száraz avarja. A „túloldali“ volt.

A határőr tizedes nem ismerte személyesen ezt az embert, de — mint jogtalan határátlépőt — őrizetbe vette és igazoltatásra be akarta kísélni a parancsnoksághoz. A „túloldali“ ellenkezett, de a határőr tizedes nem engedett.

Ütközben, amidőn éppen egy vasúti töltés mentén vezető dróthuzal alatt kellett átbujniok, a „túloldali“ hirtelen pisztolyt rántott és ezekkel a szavakkal fogta azt az éppen átbujásban lévő tizedesre: „Nesze, én vagyok az a híres kém, akit ti kerestek!“ A pisztoly azonban csütörtököt mondott. Erre a kém — pisztolyát eldobva — futásnak eredt, vissza a határ felé. A februári alig derengő hajnalban, a határőr tizedes az ötödik lövésre úgy megsebezte a menekülőt, hogy az összeesett, majd irattáskájával és pisztolyával együtt bekísérte a parancsnoksághoz.

A táskában hiánytalanul megvoltak az íróasztalból eltűnt összes iratok.

Mi derült ki ezután?

A túloldali kém az iroda őrizetével megbízott tizedessel — cinkosával — együtt az altiszt távollétében, álkulccsal felnyitotta az íróasztalfiókot és kirámolt belőle minden iratot. Azokat az irattáskájába gyömöszölve, rohant át a határon. Ott már várták megbízói. Mindent lefényképeztek, azután meghagyták, hogy csempéssze ezeket vissza oda, ahonnan kiemelte őket, nehogy észrevegyék a kémkedést.

Mindketten bitófán fejezték be bűnös életüket.

Egy határmenti portyázáson a járőr vezetője, egy őrzető, járőrtársainak elmondta, hogy egyik alkalommal portyázás közben, éjjel odaát volt a szomszéd államban s a határvonaltól mintegy 300 m-re lévő korcsmában töltött egy kis időt. A korcsmáros az elfogyasztott borért, mint magyar katonától, nem fogadott el pénzt.

Elmondta azt is, hogy a korcsmában egy szép nő van alkalmazva. Nappali portyázásai alkalmával a magyar területéről gyakran látja a nőt, amint az útmentén fekvő korcsma ajtajánál álldogál. Mellesleg megemlítette az őrzető azt is, hogy a korcsmába a szomszéd állam határőrei hívták meg.

A járőrtársak — az egyik a polgári életben pincér volt, erősen iszákos, a másik egy írni-olvasni nem tudó gazdasági cseléd — érdeklődve hallgatták az elbeszélést.

Az iszákos pincér az őrzető elbeszélése után ellenállhatatlan vágyat kezdett érezni s elhatározta, hogy alkalomadtán ő is megkóstolja a jó bort és megismerkedik a szép lánnyal.

Az elbeszélést követő két hét elmúltával ugyanez a járőr szolgálatba ment.

Halkan beszélgetve haladtak az alkonyati órában a határvonalon, amikor felbukkant előttük a szomszéd állam határjárőre, mely egy tizedes és két közlegényből állt.

Egymáshoz közeledve, az idegen járőr vezetője magyarul üdvözölte a járőrünket. A határvonalon megálltak beszélgetni. Az idegen járőr vezetője elmondta, hogy ő is magyar származású, amivel nagy bizalmat keltett maga iránt. Mindjárt ajánlotta is,

hogy jöjjenek át egy pohár borra a közeli korcsmába.

A járőr tagjai összenéztek. Az őrzető és a pincér félrevonulva tárgyalni kezdett. Mindkettő hajlandónak mutatkozott az átmenetelre, míg a járőr földműves tagja tiltakozott ez ellen, de csakhamar leintették. A járőr az idegen járőrrel átment a túloldali korcsmába. Néhány pohár bor elfogyasztása után sürgették a visszatérést, tartva az ellenőrzéstől.

A barátságos idegen járőr visszakisérte járőrünket majdnem a magyar határvonalig. Ekkor, közvetlen a határvonal mellett — rejtett helyről — egy idegen százados vezetésével nyolc főből álló járőr lépett elő, járőrünket hirtelen körülvette s a meglepetés pillanatát kihasználva, lefegyverezte és fogolyként a korcsmába visszavitte.

Az idegen százados a korcsma egyik helyiségébe vezette a meglepett járőrt, amely csak akkor ébredt könnyelműsége tudatára. Felületesen kikérdezte őket, hogy milyen származású alakulatnál szolgálnak, ki a parancsnokuk, mely magasabb parancsnoksághoz tartozik az őrs stb. A meglepett határ vadászok készségesen válaszoltak a feltett kérdésekre, a menekülés reményének utolsó szikráját látva az őszinte válaszbán.

A százados ezután kijelentette, hogy bekísérteti őket az idegen állam közeli nagy városában fekvő katonai parancsnoksághoz. A járőr tagjai bizonyították, hogy ők a barátságos meghívásra jöttek át s kérték, hogy ne akadályozzák őket a visszatérésben. A százados eleinte hajthatatlannak mutatkozott, később látszólag engedékenyebb lett és kijelentette, hogy egy feltétel alatt hajlandó a járőrt visszaengedni Magyarországra. Mohón kaptak az ajánlaton. A százados előadta, hogy abban az esetben, ha hajlandók az ő utasításait teljesíteni, visszaengedi őket.

Feladatuk az lesz, hogy állandóan tájékozottassák őt a magyar határőrsön történekről és a portyázási útvonalokról. Esetenként a határon találkozó szöbelileg adják át híryanagukat. A szorult helyzetben lévő határ vadászok vállalkoztak erre. A százados sajátkezőleg megiratott az őrzetővel és a pincérről egy nyilatkozatot, melyben a Magyarország elleni kémiszolgálatot vállalják, míg az írni-olvasni nem tudó földműves ujjlenyomatát tette a megírt nyilatkozatra.

A százados ezután megfenyegette őket, hogyha nem teljesítik a kitűzött feladatot, a nyilatkozatot parancsnokságukhoz juttatja és felakasztják őket. Ezután elengedte őket.

A járőr némi késéssel vonult be. Késésüket hazugsággal leplezték, ahelyett, hogy nyíltan jelentettek volna mindent s így aránylag egyszerű büntetéssel pontot tettek volna az ügyre.

Pihenő idejükben félrevonulva megbeszélést tartottak és arra a megállapodásra jutottak, hogy a százados által kitűzött feladatokat teljesíteniük kell, mert különben beváltja fenyegetését. A velük volt írni, olvasni nem tudó gazdasági cseléd határ vadászban azonban felébredt a lelkiismeret s titokban jelentést tett előljáró parancsnokságának, bevallva a történeteket. Az őrzető és a pincér határ vadász súlyos börtönbüntetést kapott.

Egy honvédségi alakulatnál a zászlóalj irnoki teendőket ellátó szakaszvezetőt a laktanya kapujához hívták. Meglepetéssel látta, hogy ott egy több éve nem látott unokatestvére várakozik rá.

Az elszakított területen lakó unokatestvér évekkel ezelőtt útlevelel járt Magyarországon s akkor látta őt életében először. Akkor az unokatestvér kopott, elnyítt ruhában volt, most pedig igen előkelően volt felöltözve.

Kölcsönös üdvözlések után az unokatestvér elbeszélte, hogy helyzete találkozásuk óta igen megváltozott. Szerencsés üzleteket bonyolított le s meggazdagodott. Elmondta, hogy most önálló gazdálkodó s szabadságot engedélyezett magának. Elhatározta, hogy kedves rokonát — a szakaszvezetőt — is meglátogatja. Mindjárt meg is hívta a szakaszvezetőt egy kis barátságos beszélgetésre és italozásra a városba.

A szakaszvezető megígérte, hogy a foglalkozás befejeztével rokonát a városban megkeresi. A rokon a találkozásra egy előkelő szállót nevezett meg. A beszélgetésüket végighallgatta a laktanya kapujában szolgálatban álló őrmester is, akit szintén meghívott a barátságos rokon.

A szakaszvezető a foglalkozási idő után valóban felkereste a rokont, aki kitüntető szívességgel fogadta. Egy vendéglőbe mentek vacsorázni. A harmadik üveg bor elfogyasztása után a rokon érdeklődni kezdett a szakaszvezető életsora felől. A szakaszvezető sok mindent fecsegett katonaeléről, majd a beszélgetés a honvédségre terelődött. A szakaszvezető elmondta, hogy a zászlóaljirodában van beosztva. Ezt a rokon igen nagy érdeklődéssel hallgatta, majd kérdéseket intézett hozzá a szolgálatra vonatkozóan.

Hajnal felé kissé ittas állapotban a rokon ajánlatot tett a szakaszvezetőnek, hogy kérjen néhány napi szabadságot és látogassa meg őt.

Másnap a szakaszvezető háromnapi szabadságot kért és a gazdag rokonnal elutazott az egyik határszéli városba. A rokon olyan kedves volt, hogy a szakaszvezetőnek még az útiköltséget is megfizette. Útközben sok sört ittak és kissé ittas állapotban érkeztek meg a határszéli városba. A vonatról leszállva a rokon bérautót fogadott. Körülbelül egy félóra után a rokon az országúton megállította az autót és visszaküldte. Azt mondta, hogy tovább gyalog folytatják útjukat tanyájára.

Egy negyedóra gyaloglás után valóban egy tanyára érkeztek, amelyre a rokon azt mondta, hogy a szomszédjái. Lompos, piszkos öltözetű, csizmás ember fogadta őket a tanya ablakából kiszűrődő petróleumlámpa fényénél. A rokon a szakaszvezetőt megelőzve, előre ment, pár szót váltott a lompos emberrel. Ez hozzájuk csatlakozott, hogy majd kaulozolja őket s megmutatja a rövidebb utat a tanyához.

Együttessen, beszélgetve haladtak tovább az éjszakában. A rokon figyelmeztette a szakaszvezetőt, hogy ne beszéljen hangosan, mert a tanyája cseléd-ségét meg akarja lepni, hogy ellenőrizze, vajjon az eltávozáskor kiadott intézkedéseit végrehajtották-e.

Hosszasan gyalogoltak ismét. Majd újból rátértek az országútra s néhány lépés után egy leoltott lámpákkal állógáló gépkocsinhoz értek. A rokon ekkor felszólította a szakaszvezetőt, hogy üljön be a

gépkocsiba. A szakaszvezető ekkor már gyanakodni kezdett s az italtól elkábult aggyal tiltakozott a kocsi való beülés ellen. Ekkor az országút árkából két — idegen hadsereg egyenruháját viselő — katonára és egy tiszt emelkedtek fel. A meglepett szakaszvezetőt oldalfelegyveréssel megfosztották és betuszkolták a gépkocsiba, amely legnagyobb sobeségre bekapcsolva, vitte őket tovább. Útközben a szakaszvezető szemrehányásokat tett a rokonnak, hogy ilyen fondorlatosan átszalta őt idegen területre. A rokon azonban megnyugtatta, hogy nem akar neki rosszat. Meglátja, ha okos lesz, ő is meg fog gazdagodni.

A gépkocsi egy sötét épület előtt állott meg. A rokon és az idegen tiszt a szakaszvezetőt közrefogva, bekisérték egy épületbe, egy katonai irodába.

Az irodában az eddig hallgatag tiszt beszédessé vált. Leültette a szakaszvezetőt és cigarettával kínálta, majd tiszta magyar nyelven beszélni kezdett.

Elmondta, hogy azért választották az áthívásnak ezt a szokatlan módját, mert biztosan tudták, hogyha nyíltan előállanak azzal, a szakaszvezető nem vállalkozik az átjövetelre. Elmondta, hogy a rokon már évek óta az ő szolgálatukban áll s ő tett említést a szakaszvezetőről. A rokont előbb kiküldték tanulmányozni, hogy hogyan hozhatja át a szakaszvezetőt. Végül a látogató szerepében jelentkezve, az előkészített terv szerint átszalta a szakaszvezetőt.

A tiszt ezután felszólította, hogy lépjen a szolgálatukba. A szakaszvezető az ajánlatot elutasította.

Az eddig barátságos idegen tiszt hangja erre erélyessé vált és megfenyegette, hogyha a megbízást nem vállalja el, nem engedi őt vissza Magyarországra s minthogy egyenruhában van, fogolyként fogja kezelni. A rokon és a tiszt részéről ezután hosszadalmas rábeszélés következett, amelyben igen nagy szerepet játszott a csillogó arany, a meggazdagodás csábító ígérete.

A szakaszvezető végül engedett a csábításnak. Megkapta a tiszttől kémkedési feladatát, kapott magyar pénzt is. Utasítást kapott, hogy a megszerzendő híryanagot az öt időnként látogató rokona útján juttassa el megbízójához.

Aláírtatták a szakaszvezetővel egy nyugtát a felvett pénzről, valamint egy nyilatkozatot a kémkedés vállalásáról. A tiszt megfenyegette, hogyha a rábízott feladatot nem oldaná meg, úgy a nyugtát és a nyilatkozatot a magyar hatóságok kezére juttatja.

Ezután visszafelé vették útjukat. A határt megint bujkálva, feketén lépték át a rokonnal. A hajnali órákban megérkeztek a magyar területen fekvő tanyára, amelynek gazdája a „rokon”-nal összejátszott a kémkedésben. Itt elrejtőzve délelőtt aludtak, majd késő délután a tanyás szekerével bejöttek a határszéli városba. A szakaszvezető szabadságos igazolványával az állomásparancsnokságon jelentkezett. A szabadság hátralévő részét zajos mulatozással töltötték el.

A háromnapi szabadságáról bevonulva, a szakaszvezető már idegen állam kémjeként ült le a zászlóaljirodabeli asztalához és megkezdte hazáráról, bűnös életét.

A kémkedés tervszerűen folyt. A rokon időnként megjelent a laktanya kapuja előtt, azután egy-közeli korcsmában találkoztak, átvette az anyagot

és kifizette az érte járó pénzt. Így ment ez hosszú heteken át és ment volna tovább is, ha annak az őrmesternek, aki először látta a szakaszvezetőt a rokonnal és hallotta beszélgetésük töredékét, fel nem tűnt volna a rokon gyakori látogatása és a szakaszvezető nehezen titkolható költsége.

Az őrmester jelentette megfigyelését előljáró parancsnokának. A rokont a kémelhárító szervek megfigyelése alapján egy kedvező alkalommal a vasúti pályaudvaron igazoltatták. Megmotozása alkalmával előkerültek a kiszolgáltatott katonai irások másolatai. Az iratok eredete nem volt kétséges és a rokont követte a fogságba a szakaszvezető is. A rokon vallomása alapján lakat alá került a határmenti tanyagazda is.

(Folytatás.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

A kitartás gyümölcse.

Irtá: LACZKÓ JÓZSEF törzsőrmester,
(Hajdúszovát).

Horváth Ádám,* az X...-i Hangya szövetkezet üzletvezetője 1938 május 31-én bejelentette a hajdúszovátai őrsön, hogy aznapra virradó éjjelen a szövetkezet fűszerüzletébe ismeretlen tettes behatolt és ott 2 kézipénztárt feltört és azokból kb. 300 P-t ellopott.

Őrsparancsnokom a rendelkezésére álló négy főt az ügy nyomozására kivezenyelte azzal a paranccsal, hogy a helyszínt változatlanul biztosítani kell, ő pedig az esetet a debreceni 6. nyomozó alosztály parancsnokságának bejelentette. 3—4 óra múlva meg is érkezett a helyszínelő alcsoportvezető. Megkezdtük a helyszínelést és a nyomozást.

A Hangya fogyasztási szövetkezet helyisége a Debrecen—Földes között elhúzódó műút mellett, a Főtéren van, a községháza épületével egybeépítve. A szövetkezet keleti oldalán van a főbejárat, míg a nyugati oldalán egy kétszárnyú kifelé nyíló ajtó, melyet csak az üzletvezető és a segédek használnak. A főbejárat mellett vasredőnyvel ellátott kirkakablak. Az üzletbe lépve, jobbra, az ajtótól 2 m távolságra egy négyszögletes 115 cm magas pénztár-asztal, rekeszekre osztott fiókokkal, ettől ismét jobbra az üzleten végigfutó kiszolgáló asztal, melynek túlsó oldalán négyszögletes, vasiemezből készült kézi pénzesláda áll.

Mellette egy „Nacionale”-rendszerű ellenőrző gép. Az üzlet bejárati ajtaja közelében elhelyezett pénztárasztal fiókja 20 cm-re kihúzva, s benne több 20 és 10 pengős bankjegy. A kiszolgáló asztalon a kézi pénztár felfeszítve s abban több 1, 2 pengőt és 2, 10, 20 és 50 filléres váltópénzt találtunk. Megál-

* A neveket megváltoztattuk.

lapítottuk, hogy a kézipénztárt a tettes az üzletben rendszeresen használt vésővel feszítette fel, ami elő is került.

Horváth a betöréssel kapcsolatban az alábbiakat adta elő:

Előző este 21 órakor utasította az egyik segédet, hogy az üzlet minden ajtaját zárja be. Ennek pontos végrehajtásáról személyesen győződött meg. Ezután a mellékkijáraton személyzetével együtt eltávozott az üzletből. Azt az ajtót, amelyen át kimentek, ő maga csukta be és a kulcsomót zsebre téve, lakására távozott. A szolgálatában álló segédek is vele együtt mentek lakására, ahol vacsorázás után a részükre berendezett különszobában nyugovóra tértek. Másnap az üzlethelyiség ajtóit a jelenlétében egyik segédje nyitotta ki, s azokon semmiféle rendellenességet nem észlelt. Kevés idő múlva a pénztárosnő jelentette, hogy pénztárát valaki feltörte s abból 50 pengő hiányzik. Mivel a pénztárosnak máskor is volt kisebb-nagyobb hiánya, jelentését nem vette komolyan. Percek múlva a pénztárosnő egy 5 pengőt vitt hozzá, hogy azt váltsa fel, mert nem tud az egyik vevőnek visszaadni. A kiszolgáló asztalon levő kézipénztárhoz ment, hogy a pénzt felváltsa. Csak ekkor vette észre, hogy a kézipénztár is fel van törve és abból több bankjegy hiányzik. Erre az üzletben levőket eltávolíttatta, az ajtókat bezáratta és az őrsre ment, hogy az esetről jelentést tegyen.

A helyszínelés folyamán az összes zárakat, ajtókat és ablakokat szakértők bevonásával megvizsgáltuk, de nem találtunk azokon olyan elváltozásokat, melyek a tettes kilétére utáltak volna. A helyszíneléssel párhuzamosan bevezetett nyomozás sem hozott olyan adatot, mely a betöréses lopás végrehajtásának módját tisztázta volna. Így egyhetes nyomozás után az eset mint kiderítetlen került az őrsírasztal VIII. rekeszébe.

Megjegyzem, hogy az üzletvezető, műveltségénél fogva, a község vezető emberei és azok családtagjai társaságához tartozott, többször egész éjszakeket átmulatott velük s ilyenkor annyira költséges, hogy a község lakosaiban az a vélemény alakult ki: a tettes senki más nem lehet, csak az üzletvezető. A közvélemény tehát önbetörést és biztosítási csalást gyanított. Ilyen feltevéssel a nyomozójárőrök is foglalkoztak ugyan, de amikor a leltározás után mutatkozó hiányt, ami a jelen esetben 1186 pengő 82 fillért tett ki, Horváthnak kellett megtérítenie s azt meg is térítette, már nem gondoltunk komolyabban erre a lehetőségre, bár véglegesen nem vetettük el.

Az őrs a szakaszparancsnok irányításával és a kiküldött helyszínelő csendőr közreműködésével egy héti megszakítás nélkül nyomozott eredménytelenül.

A betörést követő 6 hét eltelté után az üzletvezető panaszkodott nekem, hogy az üzletben megint járt valaki, mert a pénztáros 10—15 pengő hiányt észlelt. Megkért, hogy az esetről senkinek ne szóljak. Azt tanácsoltam neki, hogy záraskor észrevétlenül mindig jelölje meg az üzletben hagyott pénzeket és a kasszákat, ajtókat ő maga zárja be. Így is történt, de ennek dacára is előfordult, hogy a pénztárból kisebb-nagyobb összeg eltűnt. Horváth az egyik reggel bejött az őrsre és közölte, hogy az ismeretlen fosztogató aznap éjjel megint járt az üzletben. Kb. 50—60 pengő készpénzt és meg nem állapítható

mennyiségű árut vitt el. Arra kérte őrsparancsnokomat, hogy ne végezzen nyílt nyomozást, mert az igen káros volna az üzlet forgalmára.

Igy szolgálaton kívül, zárás után mentünk el a szövekezeibe, hogy a helyszínt újból megvizsgáljuk. Megalapítottuk, hogy az üzlettel összefüggő raktár-helyiségei egy beépített falépcső vezet a padlásra, melynek ajtaja évek óta állandóan nyitva volt. Kérésünkre az üzletvezető az ajtót ettől kezdve zárva tartotta és kulcsát állandóan magánál hordta. Ez az óvintézkedés is hiábavalónak bizonyult. Néhány nap múlva ismét eltűnt a pénztárból 14 pengő. A helyszínen újból részletes vizsgálatot tartottunk. A padlás ajtaját zárva találtuk. Mikor kinyitottuk, hogy felülről is alaposan megvizsgáljuk, észrevettük, hogy a sarokpántokat tartó csavarszegek között 2 darab fényesfehér facsavar van. Ezeket csak a tettes csavarhatta be, mert a ház építése óta a padlásajtót nem javították. A tettes nyilván azon kereszttel járt be az üzletbe úgy, hogy a sarokpántokat le- és visszaszerelte. De hogy juthatott fel a padlásajtóhoz? Ennek megállapítása végett az egész padlást felsepertük és a padozatához hasonló színű porral hintettük be, hogy a tettes abban használható nyomokat hagyjon. Az eredményt azonban nem annyira erre, mint inkább a ház és környékének folyamatos megfigyelésére alapoztuk. Az épület körül mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül lestartottunk, ami egy hét alatt az őrs akkori 5 fős létszámát annyira kifárasztotta, hogy a szemmel tartásnak más módjához kellett folyamodnunk.

A község háza épülete a községi orvos lakásától 15 m távolságra van. Arra gondoltunk, hogyha a községi orvos beleegyezését adná, a lestartás az ő rendelőjéből tartanánk s mivel azt éjjel is lehetne fűteni, felváltva őrködnénk, míg a tettest el nem csipjük. (Abban biztosak voltunk, hogy a tettes napok alatt ismét megfordul az üzletben). Tervünket az orvos örömmel fogadta s kijelentette, hogy minden tekintetben rendelkezésünkre áll. Ezek után a község háza padlásán át villanyvezetéket fektettünk le, kiveztük az orvosi rendelő felőli tetőzetre és végére egy zöld lámpát helyeztünk, míg a másik végét a raktárhelyiségből az üzletbe nyíló ajtó fölé szereltük úgy, hogy ha az ajtót valaki kinyitja, a zöld lámpa azonnal kigyulladjon. A jelzőkészüléket az üzletből egy kapcsolóval lehetett üzembehelyezni. A felszerelés nehéz volt, mert csak éjjel dolgozhattunk, hogy a berendezésről a beavatottakon kívül senki se tudjon. A vezetéket úgy helyeztük el, hogy azokat még az üzlet személyzete sem vehette észre.

Miután a jelzőlámpa kipróbálása fényesen sikerült, az orvosi rendelőből tovább folytattuk az állandó lestartást. Hol szolgálatban, hol szolgálaton kívül felváltva őrködtünk kettesével úgy, hogy az egyik az ablakhoz ülve figyelte a zöld lámpát, míg a másik a rendelőbe helyezett heverőn pihent. Már hat napon át folyt így a lestartás, amikor ismét reám és Mikó István csendőrré esett a szolgálaton kívüli őrködés. En elfoglaltam az őrhelyet, míg társam egy székre ülve az orvossal beszélgetett. Egy órai őrködés után, fél 23 órakor a zöld lámpa kigyulladt, jelezve, hogy az üzletben valaki jár. Előtt tehát a cselekvés ideje. Az orvost megkértem, hívja fel telefonon az őrsöt és értesítse az őrsparancsnokot, mi

ketten pedig az épülethez siettünk. Mikó csendőrt az üzlet kijáratí ajtajánál hagytam, míg én a padláshoz vezető feljárás helyét tartottam szemmel. Őrsparancsnokom, Pusztai Bertalan őrmesterrel hamarosan a helyszínre érkezett. Értosítettük az üzletvezetőt, meghagytuk, hogy az üzlet ajtókulcsát hozza magával. Az üzletvezető megérkezése után az ajtót kinyitottuk és a tettes keresésére indultunk, mert szilárd meggyőződésünk volt, hogy csakis az üzletben vagy az azzal összeköttetésben lévő valamelyik helyiségben lehet. Járőrtársammal együtt a padlást kutattam át, míg őrsparancsnokom járőrtársával az üzlethelyiségeket vizsgálta át. Végre, amikor már minden elképzelhető helyet megnézett és az ajtó háta mögé is betekintett, legnagyobb meglepetésére, de egyszersmind öröme is, a tettest pillantotta meg ott. Kiderült, hogy egy többszörösen büntetett előéletű betörővel van dolgunk. Kikérdezése során mindent beismert, csak azt nem tudta elképzelni, milyen furfangos módon jöttünk rá arra, hogy ő most az üzletben van.

Bűncselekményei elkövetését az alábbiakban adta elő:

Szobafestősegéd volt, de munkaadójánál nem keresett annyit, amennyivel igényeit kielégíthette volna s ezért bűnözésre adta a fejét. Különböző lopásai miatt többször elítélték, de ez sem térítette a helyes útra. Mikor minden megtakarított pénze elfogyott és munkája sem került, elhatározta, hogy betör a Hangya szövetkezetbe s onnan szerez pénzt. A szövetkezet padlásán járatos volt, mert tanuló korában mesterének, aki a festéket mindig a szövetkezetből szerezte be, többször szüksége volt üres dobozokra s azokért őt küldte az akkori üzletvezetőhöz, aki utasította, hogy menjen a padlásra, ott találni fog. Így a padlást tökéletesen kiismerte. Csak az volt hátra, hogy kiválassza a legalkalmasabb helyet a padlásra való feljutáshoz. Többször megfordult a község háza udvarán, a helyszín kikémlése végett, míg rájött, hogy a legmegfelelőbb út a község háza épületeivel egybeépített illemhely tetőzetén át s a Levente-otthon padlásán keresztül vezet a szövetkezet padlás lejárataig.

1938 május 30-án — zsebében egy gyalúkéssel, melyet feszítő vasnak használt — egész délután a szövetkezet közelében ólalkodott és 21—22 óra között, mikor az üzletvezető és a személyzet az üzletből távoztak, ő már a padlásra feljutáshoz kiszemelt helyen állott. Megvárta, hogy a környék elcsendesedjék, azután az illemhely ajtaján keresztül annak tetőzetére ment. Ott megállott és figyelt, mert a tetőzet bádognál van és ahogy ráállt, nagyot zörgött. Amikor semmit nem hallott, a nagykabátját levette, a tetőn visszahagyta s a Levente-otthon ereszének csatornájába kapaszkodva, a tetőzetére tornászta fel magát. Itt szintén figyelt kevés ideig. Ezután a tetőről 4—5 darab palát felfeszített, kiszedte, a csatornába rakta s a nyíláson át bement a padlásra. Itt gyufát gyújtott és tájékozódott. Amíg a padlásokon keresztül az üzleti padláslejáróhoz ért, 3—4 szál gyufát is ehasznált. A lejárónál kevés ideig szintén hallgatózott, hogy nincs-e valaki az üzletben. Amikor erről is meggyőződött, a nyitott padlásaitól s az állandóan ott levő létrán a raktárhelyiségbe ment. Ott ismét várakozott s csak azután lépett az

KÖNYVISMERTETÉS

üzletbe, ahol villanyt gyújtott és megkezdte fosztogató munkáját. Senki sem zavarta meg s minden baj nélkül visszajutott kiindulási helyére, majd onnan a lakására. A sikeres betörés fokozta biztonságérzetét s elhatározta, hogy ezentúl rendszeresen ezeket az éjszakai látogatásait. Még három esetben hatolt be ilyenformán a szövetkezetbe, míg végre tettenértük. Arra külön gondot fordított, hogy ottléte nyomait a lehetőség szerint eltüntesse. Az üzletben tartott likőrökből minden alkalommal ivott 1—2 pohárával, több cigarettát is elszívott, de eltávózása előtt a hamut és cigarettavéget eltüntette, az üvegeket és poharat megtisztította s helyre rakta. Arra is vigyázott, hogy ujjnyomokat ne hagyjon hátra. A Levente-otthon tetőzetén a palalapokat minden eltávózáskor visszaillesztette. A lopások elkövetése után 2—3 nap múlva minden esetben Debrecenbe ment és ott különböző kocsmákban rosszhírű nőkkel mulatott, míg a pénze tartott.

Gyanúsítottunkat elfogtuk s a nyomozás befejezése után a debreceni kir. ügyészségnek adtuk át. A bíróság másfélévi börtönbüntetésre ítélte.

A leírt nyomozás eredménye fáradtságos munka gyümölcse volt, ami nem szokatlan a csendőr életében, hiszen ritkán történik, hogy mindjárt az ölébe pottyanjon az eredmény. Az első hiábavaló nyomozás után itt is bekerült az ügy a kiderítetlenek közé. Az őrs érdeme, hogy a megfigyelés ügy megszervezésével és állhatatos kitartással tovább dolgozott és pedig teljes eredménnyel. Tudták, hogy agyafurt emberrel állnak szemben s ezért ravaszság ellen ravaszághoz folyamodtak ők is. A jelzőlámpa elmés és hasznos eszköznek bizonyult.

HALOTTAINK

Szegeci Géza kolozsvári IX. kerületbeli szakaszvezető 1944. június 10-én Berettyószéplakon tüdőgümőkórban meghalt. Ugyanott temették el. 1941. január 10. óta szolgált a testületben.

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

Németh János őrmester (II. ker.), 1889—1904-ig szolgált,

Szerencse Péter főtörzsőrmester (III. ker.), 1902—1938-ig szolgált,

Vizvári József törzsőrmester (IV. ker.), 1909—1922-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

Honvéd műsorkönyv. A Vitézi Rend Zrínyi Csoportja ezzel a címmel régóta kívánatos, hézagpótló munkát állított össze és adott ki. A nemzeti és katonai nevelés céljait szolgáló mi hazafias és katonai ünnepek műsorába iktatható beszédanyagokat, verseket és kis szindarabokat tartalmaz. A három részből álló vaskos kötet — mint címe is mutatja — elsősorban a m. kir. honvédségnek szól, de hasznát láthatják a honvédségen kívül is mindazok, akik ünnepek, előadások rendezése során a magyar nemzeti és katonaszemélyt szolgálják. A könyv főjellemvonása a gyakorlati használhatóság. Az első részben március 15-ére, Hősök napjára, a Legfelsőbb Hadúr születés- és nevenapjára, Honvédnapra és október 6-ára, valamint egyéb alkalmakra találunk tartalmas, az ünnepi áhitatnak megfelelő beszédeket. A második részt versek töltik ki. A versek mindegyike a magyar költészet egy-egy gyöngyszeme és hű kifejezője a katonaszemély gondolatvilágának. A harmadik részben történelmi színjátékok, színművek, falusi életkép, dalos játékok és vigjátékok között válogathatnak a rendezők. A függelékben hasznos útmutatást ad a könyv a műsoros előadások összeállításához, végül színpadtechnikai kérdésekben is felvilágosítást nyújt. A Honvéd műsorkönyv ára 12 P.

Honvédeink az új hadak útján. A Vitézi Rend Zrínyi Csoportjának ez a második kiadványa a magyar honvédség egyes alakulatainak és tagjainak kimagasló fegyvertényeit ismerteti. A könyv két részből áll. Az első részben — amelynek címe: Feljegyzések a donmenti harcokból — Gyimesy Ernő altábornagy írja le harctéri élményeit színes elevevességgel és olyan meggyőző erővel, hogy szinte közelről figyelhetjük azt a hősi helyállást, leleményességet és vitéz küzdőszellemet, amelynek részeseivé váltak a donmenti harcokban résztvevő honvédeink. A II. rész a „Kisemberék — nagy hősök” címmel a Magyar Katonajáság hasonló című rovatában megjelent vitézi tettek egy részét gyűjti csokorba. Ez a csinos kiállítás, tartalmas, hadtörténelmi jelentőségű kiadvány is — mint a Zrínyi Csoport minden kiadványa — a magyar katonaszemélyre való nevelést és a hősi kultusz ápolását szolgálja.

A vázlatokkal, rajzokkal és fényképekkel díszített 100 oldalas füzet ára 5.— P. Mindkét könyv megrendelhető: a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja Munkatársainak Irodalmi és Művészeti Szövetkezeténél (Budapest, VIII., Reviczky-u. 4/b.), az összegnek az 58.100 sz. postatakarékpénztári csekk számlára történő előzetes befizetése útján.

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségéhez a következő csendőrségi könyvek kaphatók:

E-tábori rendszet. Ára a postaköltséggel együtt 2 P 90 f.

Csendőr-lexikon. Ára a postaköltséggel együtt 9 P. Csak a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára történő befizetéssel rendelhető meg.

Más könyv a szerkesztőségénél ezidő szerint nem kapható. Ha lesz, közöljük.

HIREK

Csendőrcsaládok hősi halottai:

Vitéz Király Gyula ezredes testvéröccse, Király Sándor vállalati aligazgató és Fésüs János kolozsvári IX. kerületbeli alhadnagy Gizella leánya, a Kolozsvárt 1944. június 2-án ért bombatámadás alkalmával hősi halált halt.

Halálozás.

Pinczés Ferenc, Pinczés Zoltán vezérőrnagy, lapunk sok éven át volt főszerkesztőjének edesapja Kolozsváron elhunyt. Június 14-én temették el Kolozsváron. A temetésen a csendőrség küldöttséggel képviseltette magát.

Áthelyezés, tartós vezénylés, beosztás. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — **áthelyezte:** *Benedek Géza* századost Kaposvárról Székesfehérvárra, *Lajtaváry László* századost Székesfehérvárról Kaposvárra, *dr. Parádi István* századost Szekszárdról Marosvásárhelyre, *dr. Csongor János* főhadnagyot Veszprémből Szombathelyre, *dr. Légrádi Rezső* főhadnagyot Szombathelyről Szekszárdra; **tartósan vezényelte:** *Borszék (Buszek) Géza* hadnagyot Szombathelyről Bácsára; **beosztotta:** *dr. Székessy István* őrnagyot előadótisztii minőségben a pécsi kerület törzséhez, *Mosonyi Ferenc* őrnagyot osztályparancsnoki minőségben a pécsi osztályhoz, *dr. Zimonyi Sándor* századost előadótisztii minőségben a szombathelyi kerület törzséhez.

Kiutaltatások adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával, nyugálományba helyezésük alkalmából **adományozni** méltóztatott a Magyar Értist Erdemkeresztet: *Szűcs Kálmán* alhadnagynak (VIII. ker.) 30 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a csendőr csapatok különböző beosztásokban teljesített kiváló szolgálatait; a Magyar Bronz Erdemkeresztet: *Pozsonyi József* I. alhadnagynak (IV. ker.) hosszú csendőrségi szolgálata alatt a csendőr csapatok különböző beosztásokban teljesített kiváló szolgálatait; *Szabó Lajos* II. alhadnagynak (X. ker.) közel 40 évi csendőrségi szolgálata alatt a csendőr csapatok különböző beosztásokban teljesített kiváló szolgálatait; a Magyar Bronz Erdemkeresztet: *Cserháti Ferenc* ir. alhadnagynak (III. ker.) 37 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt előbb a csendőrségi csapatok különböző beosztásokban, majd irodai segédmunkái minőségben teljesített kiváló szolgálatait.

Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával az alább felsoroltak részére, a világháborút követő forradalmak és ellenforradalmak, valamint az ország elszakított területeinek visszaszerzése körül életüket vesztelték önfeláldozással véghezvitt hazafias cselekedeteik elismeréseként a Nemzetvédelmi Keresztet **adományozni** méltóztatott: *Somoskői Lajos*, *Szabó Ferenc*, *Szalkai Imre* alhadnagynak, *Darabos János*, *Szegő Miklós* ny. á. alhadnagynak, *Högye József*, *Hunyadi György*, *Kerekes Pál*, *Szabó József* IV. főtörzsrőrmestereknek, *Mészáros Mihály* szv. főtörzsrőrmestereknek, *Pálfi Gyula*, *Salamon János*, *Sándor József* ny. á. főtörzsrőrmestereknek, *Somosi Ferenc*, *Ujfalusi János* törzsrőrmestereknek, *Cseh Károly*, *B. Nagy Zsigmond*, *Sóki István*, *Szikszay Sándor* ny. á. törzsrőrmestereknek, *Gyulai József*, *Huszár György* őrmestereknek, *Péter Antal*, *Rigerszki Ferenc* csendőröknek és *Orgován-Sándor* prb. csendőrnek.

Szolgálati Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte a Szolgálati Díszérmét: *Józsa László* szv. alhadnagynak (I. ker.), 1944. június 12-ével, *Pénzes József* főtörzsrőrmesternak (VI. ker.), 1944. június 13-ával, *Bórai János* alhadnagynak (I. ker.), 1944. június 26-ával.

Dícséreték. A m. kir. csendőrség felügyelője okirati dícsérelésben részesítette a budapesti I. kerületben: *Kaposi István* törzsrőrmestert, mert Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztonsága érdekében szolgálatát nagy buzgalommal, lelkiismeretesen és eredményesen teljesítette, *Kökényesi István* őrmestert, mert a kenderesi és gödöllői örkülönítményen különleges és fele-

lősségteljes szolgálatban több éven át lelkiismeretes, odaadó és pontos tevékenységet fejtett ki, *Kovács Gyula* őrmester, mert különleges és felelősségteljes szolgálatát éveken át mini járőrtárs és járőrzetű, majd mint ideiglenes őrsparancsnok példás szorgalommal, odaadással és lelkiismeretességgel látta el; a szegedi V. kerületben: *Gurnal Imre* v. törzsrőrmestert, mert Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztosításával járó felelősségteljes szolgálatát odaadással, buzgalommal és követendő példaként teljesítette, *Békési László* őrmestert, mert a gödöllői örkülönítményen különleges és felelősségteljes szolgálatban több éven át lelkiismeretes, odaadó, pontos tevékenységet fejtett ki; a kolozsvári IX. kerületben: *B. Katona István* őrmestert, mert Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztosítása érdekében éveken át odaadással, buzgalommal és lelkiismeretességgel tevékenykedett.

A budapesti I. kerület parancsnoka **Okirati dícsérelés** okirattal látta el: *Cselényi József* főtörzsrőrmestert, mert csendőrségi szolgálata ideje alatt általában, de különösen az utóbbi 4 évben mint őrsparancsnok a közbiztonsági szolgálat vezetését, alárendeltjei nevelését, oktatását és kiképzését igen nagy szorgalommal, példás lelkiismeretességgel, igen jó eredménnyel végezte, *Csató István* főtörzsrőrmestert, mert 1943. évben a saját és a szomszédos örkörletekben garázdálkodó betöréses lopás tetteseit leleményes, körültekintő és fáradhatatlan szorgalommal végrehajtott nyomozással és alárendeltjei helyes irányításával rövid időn belül az igazságszolgáltatás kezébe juttatta, *Cserháti József* őrmestert, mert egy kommunista szervezkedés felderítését 4 hónapon keresztül igen nagy szorgalommal, fáradságot nem ismerő lelkiismeretes odaadással, kiváló szakértelemmel végezte, *Papp Dezső* csendőrt, mert egy katonaszökevény üldözését igen leleményesen végezte, a katonaszökevény tüze alatt terepszűrűen, bátran, elszántan viselkedett és igyekezett a terep teljes kihasználásával kedvező harc helyzetet teremteni, *Kozma László* főtörzsrőrmestert, mert 1942. és 1943. évben a gödöllői örkülönítményen a Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztosításával járó felelősségteljes őrszolgálatát, mint felvezető igen nagy odaadással, alárendeltjeinek mindenkor követendő példát nyújtva és fáradságot nem ismerő kiváló buzgalommal látta el; nyilvánosan megdicsérte: *Halász István* őrmestert, mert egy kommunista szervezkedés felderítését 4 hónapon keresztül igen nagy szorgalommal, fáradságot nem ismerő lelkiismeretes odaadással, kiváló szakértelemmel végezte, *Zólyom János* főtörzsrőrmestert, mert Lajosmizse község határában egy katonaszökevény kézrekerítésére öntevékenyen, leleményesen, tervszerűen és gyorsan intézkedett, minek következtében a katonaszökevényt a legrövidebb időn belül sikerült kézrekeríteni.

A szegedi V. kerület parancsnoka **okirati dícsérelés** elismerésben részesítette: *Vincze István* csendőrt és *Nádi István* prb. csendőrt, mert Káty községben 1944. április 10-én felbukkant — pisztolyokkal és kézilgránátokkal felfegyverzett — 2 orvlövész üldözésében, majd az orvlövészekkel vívott tűzharcban bátran és eredményesen viselkedett; nyilvánosan megdicsérte: *Lengyel József* őrmestert, *Pánczél József* és *Szabó Mátyás* csendőröket, mert a fenti partizánokkal vívott tűzharcban résztvevő bajtársait hathatósan támogatta.

A kassai VIII. kerület parancsnoka **okirati dícsérelés** elismerésben részesítette: *Köhídi István* törzsrőrmestert, *Boda József*, *Kiss István* III. őrmestereket, *Varga Ferenc* III., *Albert János* és *Csorba István* csendőröket, mert Huszton, 1944. február 27-én, felfegyverzett orosz ejtőernyősök vezetésével megalakult orvlövész-bandával vívott tűzharc során bátor és kiváló magatartást tanúsítottak; *Kovács Ferenc* II. őrmestert, mert 1943. évben, mint járőrzetű, a nagyszőlősi örkörletben sorozatosan elkövetett és kideríthetetlenként nyilvánított lopások ügyében, a nyomozást fáradhatatlan szorgalommal és odaadással folytatta, melynek során a tetteseket felderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta, az előtalált bűnfelek őrizethevételével a sértetteket kártalanította, a lakosságnak a csendőrségbe vetett bizalmát emeltesse, fiatalabb bajtársainak pedig buzgó és követendő példát mutatott; nyilvánosan dícsérelésben részesítette: *Biró Sándor* csendőrt, tábori csendőri szolgálatra történt beosztása során, az 1944. február 11-i tüzeset alkalmával tanúsított öntevékeny kimagasló munkájáért, mellyel nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a szeles idő ellenére sikerült a tűz elterjedését megakadályozni.

Bede Károly csendőr (VIII. ker.), a kiskunhalasi 1. lovas tanszázadnál a lovascsendőr-képző tanfolyamot elsősnek végezte.

A m. kir. csendőr levéltár és múzeum könyvtára, hogy a csendőrségi irodalom termékeit lehetőleg teljes egészében összegyűjthesse és a jövő számára megőrizhesse, felkéri az összes tényleges és nyugállományú csendőrbajtársakat, akik: **csendőrtárgyú szépirodalmi vagy szolgálati műveket** írtak, vagy a jövőben írni fognak, azokból 2—2 példányt, — továbbá, akik a régebbi időkben származó hasonló tárgyú könyvekkel, a *Csendőrségi Lapok XIII. évfolyam, 1919. évi 1. számú* és az *1919. évi március 10-ike után 1919. év végéig megjelent* számaival rendelkeznek (a *Csendőrségi Lapok* é számaira a parancsnokságtól is értesítést kér), a *Csendőrségi zsebkönyv 1887. évi kiadásából* egy példányt a hiányok kiegészítésére ajánljanak fel a csendőr levéltár és múzeum részére. Szüksége volna még a levéltár- és múzeumnak az 1925—1928. években kiadott csendőrök vitézi tetteit megörökítő *20 darabból álló levelezőlap sorozatra* is. Akik a kért könyveket és levelezőlapokat felajánlják, azok szándékukról a csendőr levéltár és múzeumot előzetesen értesítsék és csak válaszáadás után küldjék be a felajánlott könyveket, hogy felesleges példányszámok beküldését elkerüljék. Felvilágosítást mindenkinnek szívesen ad a m. kir. csendőr levéltár és múzeum. Budapest, II., Főutca 71.

Fegyverhasználat. A talaborfalui őrs egyik járőre június 10-én, Ublja község határában gyanus egyéneket látott, akik egy kalyibába menekültek. Mivel a járőr többszöri felszólítására sem jöttek elő, a járőr löfegyvert használt. Egyik gyanus egyén a helyszínen meghalt, egyik pedig jobb combján megsebesült.

A gyöngyöspatai őrs egyik járőre június 17-én les alkalmával egy feljűk közeledő gyanus egyént megállásra szólított fel, mire az a járőrre lőtt, amitől a járőr egyik tagja, M. Tóth Lajos prb. csendőr szakaszvezető jobbkarján megsebesült. Járőr a gyanus egyén ellen löfegyvert használt és azt jobb mellén súlyosan megsebesítette. Megállapítást nyert, hogy az illető Tecske Balázs gyöngyöspatai lakos, akit sérülésével a gyöngyösi kórházba szállítottak.

Csak kifogástalan árút

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik céggel kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közöljék velünk kifogásaikat, hogy jogos panasz esetében törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat, mert mávészi értékek, olosok és jövőselemük az emlékbizottság a háboruban és békében hősi halált halt csendőrök emlékének megörökítésére fordítja.

főtörzsörmeister, Zalaréti Ferenc örmeister, Pasztor Bertalan, Molnár József III., Nagy Géza, Péderi István csendőrök, Főris József, Holovnyák Béla, Emri János prb. csendőrök egyenkint 34 P 74 fill., Bihari János II., Deák József, Mosárka László csendőrök egyenkint 34 P 73 fill., Kovács Sándor IV. örmeister, Varga Lajos IV. csendőr egyenkint 1 P 75 fill., Homonnai András alhadnagy, Hegedűs István, Pál András, Vallai Károly, Marsi Mihály főtörzsörmeisterek, Tokodi Lajos törzsörmeister, Kovács Imre örmeister, Szatmárhegyi János, Kóli János, Sipos Ferenc, Heimecz Bertalan, Várnagy Mihály, v. Kalófal István, Subesz István, Zsindelyes Mihály, Hajnal Lajos csendőrök egyenkint 18 P, Somári Antal csendőr 18 P 52 fill., Asztalos József örmeister 2 P 77 fill., Tóth György csendőr 2 P 76 fill., Szabolcs József törzsörmeister 13 P 93 fill., Zöld János prb. csendőr 13 P 92 fill.; a marosvásárhelyi X. kerületben: Székely József főtörzsörmeister, Kötél László örmeister egyenkint 7 P 44 fill., Szederkényi Ferenc csendőr, Szántó István prb. csendőr egyenkint 4 P 63 fill., tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi Közlöny. 24. szám. Mezőgazdasági terményeknek tűztől való megóvása. 25. szám. Közzolgálati alkalmazottak részére hatóságok kiűrtésén folytatott járó egyes járandóságok. Kényszerlakások átvétele. Cs.—8. és Cs.—1. Utasítások helyesbítése. Nyugállományú csendőrök rendfokozati elnevezésének megváltoztatása. Balatonbogláron vízi őrs felállítására. Csendőrségi építkezések anyagellátása. Csendőralakulatok élelemellátása. Belső ablakszárnyak és kettős üvegajtók azonnali levétele.

Ertesítés. Az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület Margitsziget-i telepén még néhány teniszező hely áll a tagok és családtagjaik rendelkezésére. Feltételeket az érdeklődők kívánságára az OTK. megküldi.

A Magyar Szárnyak legújabb száma az inváziós repülőtevékenységről közöl érdekes cikket, számos magyarázó ábrával tarkítva. *Jánosy István* kitűnő repülőlapja ma utat mutat a repülés iránt érdeklődő magyar társadalomnak minden repüléstípus kérdésben. Repülőink tevékenységét mutatja be *Stirling György* cikke a magyar bombázókról, hőstetteinkről. Nagyszerű képes riportot ad a lap *Kun Szabó László* főhadnagy képeiből a magyar szerelők arcvonalú tevékenységéről, amelynek légierőnk ütközésétől köszönheti. Ugyancsak nagy érdeklődésre tarthat számot a német Mahla haditudósító képsorozata a magyar közel-felderítőkről. Az invázió védő és támadó repülőgépeinek főbb adatait és fényképét hozza a lap, ügyes összeállításban. A légvédelmi figyelőszolgálatnak is nagy segítségére lehet a legfontosabb géptípusok árnyképét is közlő két oldal. Vitorlázórepülőink számára is ad új híreket a lap. *Udvari Jenő* repülőalvezredes híreket ad a világrepülésről. A lap új száma kezd meg Czillel Géza új kisregényének, a „Repülőbajtársak” közlését. Vitéz *Járomy Árpád* százados is folytatja cikksorozatát a repülőifjúság részéről.

A Magyar Szárnyak új számának ára 1 pengő. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Király-u. 93. VII.) kívánatra készséggel küld.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek próbacsendőr szakaszvezetővé a marosvásárhelyi X. kerületben: Akácza Béla, Bálint Lajos, Daragut József, Lukács József, Préda Lajos, vitéz Szöllősy Albert, Albert István II., Gál Dénes, Lengyel Márton, Sipos Bálint, Szócs József II., Barabás Lajos, Bogyó Imre, Csata Ágoston, Erőss Péter, Simon György II., Varga Sándor III., Zonda Imre próbacsendőr tizedes; próbacsendőr tizedessé a budapesti I. kerületben: Kulcsár Ferenc, György Márton, Márkus János, Szalai Dezső, Kovács Béla I.; a székesfehérvári II. kerületben: Nagy Lajos I.; a pécsi IV. kerületben: Fazekas Antal, Varga Lajos IV., Földi Károly, Bézi István, Dányi Gyula, Snajder Pál; a kassai VIII. kerületben: Vágó Dániel, Strozsaák János, Horváth Gyula, Főri Bálint, Teleki

István, Háda István próbacsendőr örvezető; próbacsendőr örvezetővé a székesfehérvári II. kerületben: Hulko Ferenc, Óri István, Papp Gyula, Csibi István, Sürety József, Orosz József, Metykó Ferenc, Farkas József IV., Szabó László, Kiliácskó Ferenc, Molnár István, Adrigán János, Medgyaszay Árpád, Szilvási Lőrinc, Sulyok József, Pozsgai Sándor, Máthé Lőrinc, Szabó Péter, Krassencsics Imre, Máté András, Fekete István, Bozor József, Parragi István, Kapocs József, Csécsi József, Barkovics Ferenc; a pécsi IV. kerületben: Konkoly István; a szegedi V. kerületben: Szalay Károly, Madarász István, Szabó Lajos, Gáca Mihály, Kovács István VIII., Hajdu László, László Gyula; Varga Lajos VI., Márkus Ernő, Baranyai Lajos III., Bella József, Kiss József I., Ravasz János, Árendás Sándor, Rigó István, Tóth József, Bogár Sándor, Borsodi József, Borbély Sándor, Újhelyi Péter, Tóth Ferenc, Juhász Gyula, Fülöp Miklós, Farkas Lajos, Kertész József, Lak György, Vass Imre, Leiszner József, Simon István, Szlivon Ferenc, Demeter János, Tóth Gyula, Skurin Károly, Csizmadia János, Lukács Béla, Tóth János, Jakab Kálmán, Somogyi József, Gajdos Károly, Horváth Károly, Gulás Kálmán, Szalai Kálmán, Kiss Antal II., Vácsi Béla, Vajtai Károly, Szücs Dezső, Nagy Lajos, Lakatos Lajos, Varga Vince, Török László, Lukovics Ferenc, Róth Sebestyén, Mészáros József, Kiss Imre, Sallai Lajos, Nagy József I., Szalacsi István, Kollár Antal, Nemeskürti János, Ondok Béla, Tibor István, Hornyák József, Bolla János, Bitter Ferenc, Fajkus János, Morócz Ferenc, Szabó Imre, Morvai Imre, Kubik András, Nagy János, Kovács György, Gellér Béla, Pogrányi Imre, Molnár Imre, Ballán Ferenc, Kozma Jenő; a kassai VIII. kerületben: Pósnai Mihály; a kolozsvári IX. kerületben: Kovács Jenő, Görög József, Kiss T. Márton; a marosvásárhelyi X. kerületben: Deák Pál, Albert Mihály, Balogh József, Barna Antal, Béres Sándor, Dávid Márton, Dudás Ernő, Faragó József, Fekete Sándor, Gonda Péter, Járvas Béla, Kalmár Mihály, Kiss Dániel, Krézinger Bernát, Magyar József, Márkus István, Meggyesi Lajos, Miskolczi István, Molnár József, Orcsik György, Részeg Károly, Peti József, Sági István, Simon István, Spolár József, Suba Imre, Tarr Péter, Ujvári Mihály, K. Varga Antal, Vimmer György, Bartalis József, Szatmári Sándor, Tóth László, Uzoni János próbacsendőr.

Kinevezés. A budapesti I. kerületben: Balogh János I. főtörzsörmeister örparancsnokká, Horváth József V. v. törzsörmeister ideiglenes örparancsnokká; a pécsi IV. kerületben: Tóth István IV. főtörzsörmeister örparancsnokká, Dénes Flórián v. törzsörmeister ideiglenes örparancsnokká; a debreceni VI. kerületben: Petes István főtörzsörmeister örparancsnokká; a kassai VIII. kerületben: Ádám Antal főtörzsörmeister örparancsnokká kinevezetett.

Véglegesítették az alábbi csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után a budapesti I. kerületben: Albu László, Gál Péter, Oláh István, Lakatos András, Ruzsics József, Mike Ferenc, Büdö János, Wirt István, Szita János I., Bonyai József; a székesfehérvári II. kerületben: Krensz Ignác, Böhm Mihály, Tüske Sándor, Széles Ferenc, Csala Gyula; a pécsi IV. kerületben: Horváth Ferenc VI., Kocsis István, Molnár József VI., Noszko János, Vincze István, Silye Sándor, Cs. Tóth István, Bagi Sándor, Kelemen István, Híngy József, Landor János, Regős Miklós; a szegedi V. kerületben: Kiss József III., Székely Ernő, Séra Ferenc, Harsányi Jenő, Rác Endre, Cser Pál, Juhász-Nagy Flórián, Komáromi László, Deli Imre, Korsós Gábor, Szili István; a miskolci VII. kerületben: Tajti József, Báró István, Vicsotka Gusztáv, Józsa Lajos, Rétfalusi Sándor, Kresnyavé István, Lóky Ferenc, Tronka Béla, Giák István, Szabó András, Lipták Mihály, Gobri Ferenc, Olaszi László, Hegedűs Zsigmond, Gajdos János, Szabó Ignác, Tóth György, Babus Lajos, Beke Endre, Csörgő József, Demeter József, Ferenczi József, Nagy M. József, Béres Miklós; a kassai VIII. kerületben: Nagyházi Gyula, Bodnár Gellért, Nácsa Balázs, Bihari János III., Szabad Endre, Gulyás János III., Sáfrán Gyula; a kolozsvári IX. kerületben: vitéz Salánki Sándor csendőröket.

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178

Művészi kiváló fényképek, icidképek, cccicell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, kiadó felvételek

Brunhuber

Vitézzé avatás. A székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Czukó Géza próbacsendőr örvezető és Szabó Ferenc próbacsendőrt a Kormányzó Úr Ó Főméltósága vitézzé avatta.

Házasságot kötöttek: dr. Kulí Sándor százados és Dutka Ilona Mezőcsáton, dr. Szigeti Jenő főhadnagy és Somogyvári Flóra Borbála Besztercén; a budapesti I. kerületben: Szácsi Ferenc örmeister és Osztereziel Katalin Budaörsön, Peéri Ferenc főtörzsörmeister és Báránys Julianna Alcsutón, Tarjányi Antal örmeister és Vastag Éva Alsónyéken, Lendvai János örmeister és Gallasz Emlia Szentesein, Istenes Dezső törzsörmeister és Tilger Erzsébet Budapesten, Lakó András örmeister és Prókai Anna Verpeléten, Boros István örmeister és Koncz Julianna Tiszaföldváron, Pál Mihály szakaszvezető és Ferenczi Julianna Marosvásárhelyen, Molnár Ferenc I. örmeister és Németh Mária Acsádon, Lengyel Lajos II. örmeister és Dull Rozália Sarmaságon, Fekete László örmeister és Suba Jolán Nagykálnán, Molnár Lajos III. örmeister és Jakó Zelinda Jolán Berettyószentmártonban, G. Kis Lajos örmeister és Szücs Juszina Hódmezővásárhelyen, Czigány Ferenc örmeister és Kabai Margit Bánokszentgyörgyön; a székesfehérvári II. kerületben: vitéz Várfi István örmeister és Balogh Rozália Vönöckön, Pál Gyula szakaszvezető és Kulcsár Julianna Gárdonyban, Kulcsár Gyula szakaszvezető és Nagy Eszter Sárkeresztésen, Szil Dénes örmeister és Beke Gizella Császáron, Jakab József örmeister és Csizmadia Margit Téten, Rác Lajos szakaszvezető és Kiss Katalin Kónyban; a szombathelyi III. kerületben: Csérháti István törzsörmeister és Báls Mária Hildségein, Szabó Pál I. törzsörmeister és Gecsel Anna Pálin, Bagoly Lajos örmeister és Halász Ilona Nagylengyelen, Görög Aladár szakaszvezető és Erhart Jolán Aranyodon, Békési Ferenc örmeister és Busznyák Erzsébet Ostffyasszonyfán, Gimesi János örmeister és Vörösházi Katalin Zircen; a pécsi IV. kerületben: Dánfalvi Ferenc örmeister és Csósz Irén Vajszlón, Kozma Géza örmeister és Varga Ilona Sárvaron, Csóka Móric szakaszvezető és Hauzer Ilona Bonyhádon; a szegedi V. kerületben: Borbély Pál örmeister és Kubits Margit Tompán, Hódos Lajos örmeister és Madaras Ilona Gyergyószentmiklóson, Csete Ferenc törzsörmeister és Jendrics Aranka Ujpesten; a debreceni VI. kerületben: Nagy Miklós II. örmeister és Lukács Magdolna Jászjákóhalmán; a miskolci VII. kerületben: Kunyitur János örmeister és Palkovics Irén Jánosin, Icsó Imre szakaszvezető és Molnár Margit Várgedén, E. Tóth Ferenc főtörzsörmeister és Simon Eszter Gyomán, Selymes Lajos szakaszvezető és Erdődy Katalin Szabadkán, Egervári László örmeister és Mester Margit Ludányban; a kassai VIII. kerületben: Szalontai István örmeister és Krakonperger Erzsébet Vencsellőn, M. Nagy János örmeister és Harsányi Jolán Hajdusámsonon, Végvári Gyula örmeister és Jancsó Magdolna Bustyaházán, Krasznayölgyi Miklós örmeister és Szádeczki Júlia Katalin Taracközön; a kolozsvári IX. kerületben: Hegedűs Lajos II. örmeister és Ács Anna Középiszkádon, Budavári István örmeister és Kóka Irén Szamosdobon, Sill József szakaszvezető és Grau Iholya Nemeskajlon; a marosvásárhelyi X. kerületben: Fülöp Béla szakaszvezető és Kádár Amália Nyuj-

lodon, Radványi Mihály örmeister és Pető Katalin Mezőkövesden, Kovács Béla örmeister és Bodó Ilona Mádéfalván, Pocsai Mihály szakaszvezető és Kovács Klára Csik-szentkirályon, Rakó András szakaszvezető és Moldovác Anna Tekén, Badó Ferenc szakaszvezető és Kűdöbőcz Ilona Beregsomón, Kurucz András szakaszvezető és Czuli Ilona Battonyán, Alsóölglyi József örmeister és Hadnagy Eszter Székelybethlenfalván.

Születés. Csaba Lajos II. főhadnagynak István Lajos Odón fia; a budapesti I. kerületben: Zsigmond István törzsörmeisternek István András fia, Zámboi József örmeisternek József fia, Nagy Béla II. örmeisternek Béla József fia, Borsányi János törzsörmeisternek Ilona Mária leánya, Szücs József I. főtörzsörmeisternek Magdolna leánya, Marton József főtörzsörmeisternek László József fia, Lendvai György főtörzsörmeisternek György fia; Koncz Elek törzsörmeisternek István Elek Oszkár fia, Széplaki János örmeisternek János fia, Domján Imre örmeisternek Katalin Julianna leánya, Kádár Sándor örmeisternek Sándor fia, Tóth Lajos IV. törzsörmeisternek Tibor Béla fia, Nagy Gyula I. örmeisternek Gabriella Viola leánya, Szabó Pál III. örmeisternek Mária Piroksa leánya, Herczeg József örmeisternek Éva Lidia leánya, Kovács János III. örmeisternek János Ferenc fia, Süveges András törzsörmeisternek András István fia, Ecsödi Kálmán törzsörmeisternek Kálmán Mihály fia, Felsővári Ferenc törzsörmeisternek József Engelbert fia, Solymosi Károly törzsörmeisternek Károly fia, Csaba István I. örmeisternek István fia; a székesfehérvári II. kerületben: Pintér Miklós főtörzsörmeisternek Zoltán Tibor fia, Solyom Antal törzsörmeisternek Anna leánya, Nemes Miklós törzsörmeisternek Miklós Gyula fia, Hunfalusi József főtörzsörmeisternek Etelka Aranka leánya, Ovári István szakaszvezetőnek Mária Magdolna leánya, Czili György főtörzsörmeisternek Ágnes Rozália leánya, Sashalmi József örmeisternek Tihamér József fia, Tóth András örmeisternek Gizella Erzsébet leánya, Bodó Imre főtörzsörmeisternek Pál Imre fia; a szombathelyi III. kerületben: Orbán István II. főtörzsörmeisternek István János fia, Békési Ferenc örmeisternek Ferenc fia, Nagy István V. örmeisternek Mária Anna leánya, Szücs János örmeisternek János fia; a pécsi IV. kerületben: Gémes Mihály örmeisternek László Mihály fia, Molnár Gyula III. örmeisternek Éva Erzsébet leánya, Halász József főtörzsörmeisternek Mária Anna leánya, Garamvölgyi Ádám örmeisternek István fia; a szegedi V. kerületben: Pelényi János törzsörmeisternek János fia, Bernáth Lajos II. örmeisternek Magdolna leánya, Sebők Rókus örmeisternek Zoltán Árpád fia, Balogh Imre törzsörmeisternek Imre fia, Dobos Sándor törzsörmeisternek László fia; a debreceni VI. kerületben: Békés Gyula főtörzsörmeisternek Klára leánya, Orosz István főtörzsörmeisternek Mária leánya, Husztej Péter törzsörmeisternek László fia, Fehér Károly I. törzsörmeisternek Elvira leánya, Latorczai János örmeisternek János fia, Déri János örmeisternek János fia, Thurzó László örmeisternek Julianna leánya, Puskás Ferenc főtörzsörmeisternek Ferenc fia, Eszényi András főtörzsörmeisternek Dénes fia, Koroknai József örmeisternek József fia; a miskolci VII. kerületben:

HUSZÁR-PENGE

Lábizzadásnál használjon Molnár-féle Sudoránt
Bővebb leírás a Cs. L. márc. 1-i számában

BACSÉNYSZKI ALAPITVA: 1891.

„PRECISION” óra és ékszerárktár
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 27-59.

CIPŐ, CSIZMA és

mindennemű bőrkészítmény ápolására, fényesítésére a kiváló

Készíti **KNAUSZ FERENC**

vegyipari üzeme,
Budapest, III., Bécsi-út 137.

VAKÁNY

KALAPOS MESTER

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 33.
TELEFON: 130 435.

Baross Székesfehérvári tagja.

Kovács Bertalan őrmesternek Bertalan István fia, Csiki András őrmesternek Gergely Attila fia, Sági Mihály fő-
törzsőrmesternek Marianna Erzsébet leánya, Szabó Gábor
őrmesternek Zoltán Gábor fia; a kassai VIII. kerületben:
Károlyfalvi István őrmesternek István Vendel fia, Nagy
György törzsőrmesternek Mária Terézia leánya, Molnár
Sándor II. törzsőrmesternek Ágnes Magdolna leánya, Sz.
Nagy József őrmesternek Sarolta Julianna leánya, Galambos
Kálmán főtörzsőrmesternek Ferenc fia, Szittya György
őrmesternek György fia, Török János csendőrnek János fia,
Rác János őrmesternek Ilona Erzsébet leánya, Lokodi Sándor
őrmesternek Katalin Ilona leánya, vitéz Balogh Gyula
csendőrnek Katalin leánya; a kolozsvári IX. kerületben:
Morvai János főtörzsőrmesternek Mária Sarolta leánya,
Simon Zsigmond főtörzsőrmesternek Jolán Magda leánya,
B. Katona István őrmesternek István József fia; a maros-
vásárhelyi X. kerületben: Györgyi János főtörzsőrmester-
nek Olga leánya, Róka Miklós őrmesternek Miklós fia, Pe-
kár András őrmesternek András József fia.

Halálozás. Bodó Imre főtörzsőrmester Pál Imre fia Erdő-
den, Kövecses István szakaszvezető István fia Csabrendek-
en, Hajba Dénes őrmester Eszter leánya Nagybajomban,
Csapó Imre őrmester Imre fia Vencsellőn meghalt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átészololásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlannak vagy nevételem kéziratnak nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezte és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelge alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjegyű számot választani. Aki jelgét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyeget mellékel.

Pontos ORÁT, arany, ezüst ÉKSZERT
Ajándék tárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órák és ékszerkészítés,
NAGYVÁRAD, Mátyás-út 11. a Székelykerületi K. A. N. Kir. Csendőrség szolgálatában.

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,

KOLOZSVAR, Wesselényi Miklós-u. 29.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, írójúkról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú tagjaitól, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

Sz. J. főtörm. Tiszánána. Ugye most van elintézés alatt a Nemzetvédelmi Keresztet — értesülésünk szerint — rövidesen megkapja. A május 1-i számunkban közölt üzenetünk egy másik, azonos nevű bajtársának ügyére vonatkozott.

Közétkezés. 1. A Cs—20. Határozványok ebben a vonatkozásban nem tesz különbséget nős és nőtlen legénység között a közétkezésnél fizetendő napi étkezési pénz összege tekintetében. 2. Nős is lehet közétkezésvezető, ha erre a célra alkalmas nőtlen csendőr nem áll rendelkezésre. A közétkezés vezetőt egyébként a parancsnok jelöli ki. Olvassa el a Cs—20. Határozványok 125. és 128. pontjait. 3. Nyugállományú honvéd és csendőr egyének büntetőjogi szempontból a polgári bíróságok illetékessége alá tartoznak. (L. KTBTK 11. §-át.) Katonai bírások alá csak akkor kerülnek, ha tényleges szolgálatteljesítésre behívást kapnak, mert ennek tartama alatt bűnvádi és fegyelmi szempontból a tényleges állományúakkal egy tekintet alá esnek.

Reménység. Egymagában az a körülmény, hogy menyasszonya elvált asszony, még nem akadályozza a nősülési engedély megadásának, különösen akkor nem, ha a válást a bíróság nem a nő hibájából mondta ki. Véleményünk szerint elvehető, de ebben a kérdésben a kivizsgálás eredménye az irányadó. Míg a nősülési engedélyt meg nem kapja, ne tegyen ígéretet.

K. J. Szarvas. Nősülési engedélyeket soronkívül csak távházasság esetén adnak ki, ha a tervezett házasság egyébként megfelel az előírt követelményeknek. Másik kérdésére nem adhatunk felvilágosítást, mert az ügy a kivizsgálást fogantató parancsnokság hatáskörébe tartozik.

Gazdálkodó. A 109.500/1944. K. M. sz. rendelet (f. évi május havi B. K.) a 40 kg-nál kevesebb súlyú sertések forgalmát szabadabbá tette. A 127.200/1943. sz. K. M. rendelet értelmében eddig csak 20 kg-on aluli sertéseket lehetett engedély nélkül vásárolni. Az új rendelet ezt a súlyhatárt kétszeresére emelte s ezzel nagy mértékben enyhített a sertést tartó kisemberek helyzetén, mert a nagyobb súlyú sertést hamarabb és kevesebb költséggel lehet vágáséretté hízlatni. A rendelet a 40 kg-nál kisebb súlyú sertések

Szolgálat előtt

Gyo sósborszesz

Szolgálat után

szállítását nem köti engedélyhez. Az ilyen sertés eladását azonban nem szabad beszámítani a beszolgáltatási kötelesség teljesítésébe.

B. B. 202. Az olyan nő, akinek előző házasságát a saját hibájából bontotta fel a bíróság, rendszerint nem felel meg a nősülési szabályzat előírt követelményeknek. Járjon alaposan utána a dolognak s valószerű, Ön is rájön erre. Övatosságot ajánlunk, mert ismételnék: nem valószínű, hogy az ilyen nővel tervezett házasságkötéshez engedélyt kapjon. Ha nem szakít vele, ígéretet semmiesetre se tegyen az ügy elbírálásáig.

Ferihegy. Ha a szabadság áterjed egyik évről a másikra, az új év szabadságkielégítésének terhére csak annyit kell betudni, ahány nap az új évre esett.

41.636. Korsós őrm. címe Nagymegyer, Kropok nevű csendőr nem szolgál.

Oroszlány, Z. K. A vagyonrész különbözetet a közigazgatástól meg kell kapnia, a tartós vezénylése idejére járó kamatokkal együtt. Ön most újonnan belépő tagnak számít s mint ilyen, csak a belépés időpontjában tartott becslesnél megállapított vagyonrészét kell befizetnie, illetve a közigazgatásnak hagynia.

F. I. 1. Csak tényleges állományú csendőr egyének pályázhatnak. 2. A tiszteletdíjat az érdekelt az elbírálás eredményének kihirdetése után — függetlenül a filmesítés időpontjától — megkapják.

Sajó. A gyulai állami kórházban is végzettheti a röntgenbesugárzást a Cserba terhére s a felmerült költségek megtérítését kérheti a B. M. úrtól. A június 25-i Budapesti Közlönyben megjelent új Cserba-rendelet egyébként kérdésére részletes tájékoztatást nyújt.

Sásd. Ha a kérelmező hadirokkant és rokkantsága a mostani háborúból származik, vitézzé avatásához két kiséző vitézségi érem elegendő. Egyébként csak nagyvezüst vagy arany vitézségi éremmel kitüntetetteket vesznek figyelembe.

Uzsok. Az 1943. évben karácsonyi segélyt csak családi pótlékban részesülő nyugdíjasok kaptak. A segély összege a családi pótlék kétszerese volt. A nőtlenek és gyermektelen özvegyek azért nem kaptak karácsonyi segélyt, mert az erre a célra rendelkezésre álló pénzügyi keretet a szociális és családvédelmi szempont érvényesítésével, az elsősorban rászorulóknak segélyezésére kellett fordítani.

Előre. Alezredes, jelenlegi beosztása: 26. honv. gyalogezred, Dés.

A legmakacsabb láb és hónalj
izsádot meggyógyítja, a bőrt
nem szárítja, selemessé teszi. Bőrke-
ményedést és tyukszemét megpuhítja,
lájdalmat megszünteti.

Kapható: Gyógyszertárakban és drogériákban.

Főlerakat: Bp. Rökk Szilárd-u. 20
Telefon: 135-414.

Magyar gyártmány

Cipők, csizmák, szijezatok
nyergek, tölténytáskák,
pisztolytáskák fényezésére
és ápolására.

Tartalékos. Úgy látjuk, hogy igényjogosultságot szerzett a Téli Szalag viselésére. Mint tartalékos csendőrőrmester, kérje adományozását szolgálati úton előjáró csapattestparancsnokságtól. A Téli Szalag engedélyezése nem ad jogosultságot egyúttal a Tűzkereszt viselésére is. Ez utóbbit külön adományozzák a vonatkozó alapszabályok rendelkezései szerint. A Tűzkereszt igénylése — ha hivatalból nem látták el vele — a Téli Szalagéval azonos módon történik.

Jövő. Az állami könyvkötészet nagyüzem, ilyen helyre pedig süketnémet nem vesznek fel, mert a munkagépek kezelése testi épségének veszélyeztetésével járna. Próbálja meg valamelyik kisebb könyvkötőüzemben elhelyezni, ahol túlnyomórészt kézzel végzett munka folyik.

1914. 1. A közigazgatás helyesén, a Cs—20. Határozványok 31. pontja szerint járt el. 2. Esetleges leszerelése után időleges nyugdíjra van igénye. Ennek megállapítását és utalványozását majd a B. M. úrtól kell kérnie.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK

K. J., Zombor. Nincs benne elég tanulság. Egyébként jól indul, csak gyakorolja magát, tanulságos nyomozásokkal szívesen látjuk.

M. I., Ujvidék. Érdekes eset, bár tanulság nem sok van benné. Esetleg később felhasználjuk.

Feketézők. Jó, sorra kerül.

Grafológus. Jó képek, alkalmasan közöljük az egyiket. A másikon túlságosan kicsinyek az alakok. Kérdésére később válaszolunk.

T. F., Nagyvárad. Érdekesen és ügyesen ír. Csendőrtárgyú írásait szívesen fogadjuk.

Kip-kop. Amint ír, igaz, jól is írta meg, de az ügy — természete miatt — nyilvánosság elé nem való.

Földm. Bár ügyesen versel, még nem üti meg a közölné mértékét. Szép gondolatait megdicsérjük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Szádium, Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

S E N D Ő R S É G I
S Ő R S J E G Y E T
Károly Árpád
szociális igazgató és kiadó
Bp. VIII., József-utca 29.
Vásárolja.

